

DERINIMO PAŽYMA NR. 2

DĖL NUTARIMO PROJEKTO „DĖL ŠILUMOS SEKTORIAUS ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“ (TOLIAU - NUTARIMO PROJEKTAS)

Eil. Nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Pastabų / pasiūlymų vertinimas
2.	AB „Klaipėdos energija“ 2018-12-04 raštas Nr. R-02-2563	
1.1.	<p>Komisijos nutarimo „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ projekto viešoji konsultacija vyko nuo 2017 m. liepos 28 d. iki 2017 m. rugpjūčio 28 d. Projektas pakartotinam derinimui pateiktas 2018 m. lapkričio 21 d., o jo įsigaliojimas numatytas nuo 2019 m. sausio 1 d. Susitikimų su Komisija metu, teikiant pastabas dėl apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo principų buvo Komisijos prašoma ir argumentuotai pagrindžiama, kad visi pakeitimai susiję su apskaitos atskyrimu ir sąnaudų paskirstymu turi būti Komisijos tvirtinami ne vėliau kaip 6 mėn. iki nutarimo, kuriuo įtvirtinamos aukščiau minėtų pakeitimų nuostatos, įsigaliojimo dienos ir naujo ataskaitinio laikotarpio pradžios. Pakartotinai primename su kokiomis problemomis susiduria šilumos tiekėjai Komisijai patvirtinus naujas ar pakeistas apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo nuostatas ir kodėl reikalingas netrumpesnis nei 6 mėn. laikotarpis minėtų pakeitimų įgyvendinimui. Veiksmai, kuriuos turi atlikti šilumos tiekėjas įsigaliojus apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo pakeitimams: organizuoti viešųjų pirkimo procedūrą Aprašo programiniam įgyvendinimui, pakeisti bendrovės RAS aprašą ir pagal jį IT kompanijai, aptarnaujančiai bendrovės buhalterinę ir analitinę programas, parengti naują sąnaudų paskirstymo programinį algoritmą. Iš Aprašo projekto nuostatų šilumos tiekėjams nėra aiškūs sąnaudų paskirstymo tarp gamybos ir piko rezervo paslaugų principai. Komisija nėra parengusi praktinių rekomendacijų dėl naujų Aprašo nuostatų įgyvendinimo ir kada jos bus paruoštos nėra žinoma. Be minėtų rekomendacijų šilumos tiekėjas negali parengti bendrovės sąnaudų paskirstymo algoritmo ir jo pateikti IT kompanijai, nes, susipažinus su Komisijos parengtomis praktinėmis rekomendacijomis ir paaiškėjus, kad</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo, patvirtinto Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2010 m. spalio 4 d. nutarimu Nr. O3-202 „Dėl Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“, nauja redakcija įsigaliojo 2018 m. gruodžio 1 d., Šilumos kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ (toliau – Metodika), pakeitimas, kuris įgyvendina Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo naujos redakcijos nuostatas, įsigalioja 2019 m. sausio 1 d. Taip pat nuo 2019 m. gegužės 1 d. įsigalioja Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo ir Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo pakeitimai, susiję su reguliuojamos veiklos ataskaitų patikra. Siekiant įgyvendinti šiuose teisės aktuose numatytus pakeitimus, nutarimo projekto „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ įsigaliojimo terminas negali būti nukeltas į 2020 m. sausio 1 d.</p>

	<p>algoritmas parengtas klaidingai, nauji perprogramavimo darbai šilumos tiekėjui papildomai kainuos, o to šilumos tiekėjas negali leisti, nes jis turi tik ribotas sąnaudas įskaičiuotas į bazinę kainą. Pakeisto algoritmo įgyvendinimui ir naujų ataskaitų sukūrimui IT kompanijai reikalingas laikas. Nemažai laiko užtrunka ir RAS ataskaitų testavimo darbai. Realiai šilumos tiekėjas veikiančią programą turės tik 2019 m. birželio mėn. Šilumos tiekėjas susidurs ir su papildomomis administracinėmis problemomis: pajamos, sąnaudos, veiklos rezultatas pagal reguliacinę apskaitą reikalingi ir bendrovės valdymo organams. Pusę metų bendrovė jų neturės, nes galiojusi sąnaudų paskirstymo programa, pakeitus algoritmą, neveiks, o naujoji nebus paruošta. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas priežastis, būtina keisti Aprašo įsigaliojimo laikotarpį. Aprašas turi įsigalioti nuo 2020 m. sausio 1 d.</p>	
1.2.	<p>Valstybinės kainų ir energetikos komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr.O3-96 „Dėl šilumos kainų nustatymo metodikos“ (toliau-Metodika) nustatyta Metodika keičiama eile nutarimų. Patys nutarimai taip pat keičiami, perkeliant nuostatas iš vieno nutarimo į kitą. Šilumos tiekėjui, gavus kelių nutarimų, keičiančių Metodiką, pakeitimo projektus, darosi sunku suprasti, susigaudyti tarp tokios didelės eilės nutarimų pakeitimų, kas iš viso yra keičiama Metodikoje, iki kada galioja vieni Metodikos punktai, o kada įsigalioja kiti. Ar nebūtų daug suprantamiau ir aiškiau, jei Komisija priimtų nutarimą naikinantį visus ankstesnius Komisijos nutarimus keičiančius Metodiką ir Metodika būtų išdėstoma nauja redakcija, perkeliant visų anksčiau Komisijos priimtų nutarimų nuostatas į pačią Metodiką, aiškiai nurodant prie atskirų Metodikos punktų iki kada jie galioja, kokiais atvejais galioja, nuo kada įsigalioja kitos atitinkamo Metodikos punkto nuostatos. Teikiant nutarimų pakeitimus, kurie keičia Metodikos nuostatas, šilumos tiekėjams susipažinimui ir pastaboms, aiškinamajame rašte nurodoma, kurie Metodikos punktai yra keičiami ar papildomi įvedami, naikinami, o pateiktame lyginamajame projekto variante aiškiai matosi pakeitimui. Daug paprasčiau ir aiškiau analizuoti projektą matant jo visumą. Siūlymas – ateityje, atsiradus poreikiui keisti Metodikos nuostatas, kaskart nutarimu išdėstyti Metodiką nauja redakcija.</p>	<p>Neatsižvelgta. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija poįstatyminius teisės aktus rengia vadovaudamasi Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“. Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų 83 punkte numatyta, kad <i>kai keičiamame teisės akte keičiama daugiau kaip pusė jo straipsnių ar punktų, visas teisės aktas dėstomas nauja redakcija. Ši nuostata mutatis mutandis taikoma ir keičiant skyrių, skirsnį, straipsnį, jo dalis ar punktus.</i></p>
1.3.	<p>Pažymėtina, kad pagal Supirkimo tvarkos (redakcijos, įsigaliojusios nuo 2018 m. gruodžio 1 d.) 9 punkto nuostatas, kuriose numatyti reikalavimai</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p>

<p>šilumos poreikio piko ir rezerviniams pajėgumams, nurodoma, kad piko pajėgumus uztikrinančių šilumos gamybos įrenginių sąrašas yra nustatomas ne trumpesniai kaip vienerių metų laikotarpiui likus ne mažiau kaip 1 mėn. iki šaltojo metų laikotarpio t. y. iki spalio 1 d. ir esant poreikiui kas mėnesį gali būti koreguojamas atsižvelgiant į ateinančių mėnesį planuojamus panaudoti šilumos gamybos įrenginius.</p> <p><i>Vadovaujantis Supirkimo tvarkos nuostatomis, Aprašo 12.1.1 ir 12.1.2 punktai numato šilumos gamybos įrenginių priskyrimą paslaugoms. Kyla klausimas ar įrenginių paskirstymas pagal Supirkimo tvarką ir Aprašą gali skirtis, nes pagal Supirkimo tvarką piko ir rezervinių įrenginių sąrašas sudaromas nuo einamųjų metų spalio 1 d. iki sekančių spalio 1 d., o pagal Aprašą turto (įrenginių priskyrimas) atliekamas nuo ataskaitinių metų pradžios? Tai turėtų būti numatyta Apraše.</i></p>	<p>Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo, patvirtinto Komisijos 2010 m. spalio 4 d. nutarimu Nr. O3-202 „Dėl Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Supirkimo tvarka), 10.1 papunktį šilumos poreikio piko pajėgumus uztikrinančių šilumos gamybos įrenginių sąrašas kas mėnesį gali būti koreguojamas atsižvelgiant į konkretų mėnesį planuojamus panaudoti šilumos gamybos įrenginius, tačiau jame numatyti šilumos gamybos įrenginiai gali būti keičiami tik rezervinius šilumos gamybos pajėgumus uztikrinančių įrenginių sąraše numatytais atskirais šilumos gamybos įrenginiais. Kadangi šilumos poreikio piko pajėgumus uztikrinantys šilumos gamybos įrenginiai sudarius metinį sąrašą gali būti koreguojami tik rezervinius šilumos gamybos pajėgumus uztikrinančių įrenginių sąraše numatytais atskirais šilumos gamybos įrenginiais, o reguliuojamosios veiklos ataskaitose šie įrenginiai yra priskiriami vienai paslaugai, tai kas mėnesį ūkio subjektų vykdomi pakeitimai reguliuojamosios veiklos ataskaitoms įtakos neturės.</p> <p>Jei atitinkamais finansiniais metais šilumos generavimo įrenginys likus vienam mėnesiui iki šaltojo metų laikotarpio buvo iš Šilumos (produkto) gamybos paslaugos perkeltas į Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios uztikrinimo paslaugą ar atvirkščiai, tai apie šiuos pasikeitimus ūkio subjektas turėtų informuoti Komisiją pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (finansiniams metams) teikdamas Reguluojamos veiklos ataskaitas. Įrenginių skirstymas negali skirtis, esant tokiam atvejui, toks įrenginio mėnesinis nusidėvėjimas turi būti priskiriamas tai paslaugai, kuriai atitinkamą mėnesį buvo priskiriamas įrenginys, o įrenginio likutinė vertė turi būti paskirstoma tarp paslaugų pagal metinę nusidėvėjimo sąnaudų priskyrimo atitinkamoms paslaugoms proporciją.</p> <p>Papildytas Aprašo projekto 50 punktas 50.16 papunkčių ir išdėstytas taip:</p>
--	--

		<p>„50. Ūkio subjektas, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (finansiniams metams), ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio penkto mėnesio pirmos dienos, parengia ir pateikia reguliuojančiajai institucijai metines reguliuojamosios veiklos ataskaitas, kurios turi būti pakankamai išsamios, kad reguliuojančioji institucija galėtų visiškai įsitikinti, jog ataskaitiniu laikotarpiu Ūkio subjekto naudota reguliavimo apskaitos sistema įgyvendino Apskaitos atskyrimo taisykles, nurodytas šio Aprašo II skyriuje, ir Sąnaudų paskirstymo taisykles, nurodytas šio Aprašo III skyriuje. Ūkio subjekto metines reguliuojamosios veiklos ataskaitas sudaro:</p> <p>50.1. Ūkio subjekto vadovo raštiškas patvirtinimas, kad Ūkio subjekto veiklos ataskaitiniu laikotarpiu naudota reguliavimo apskaitos sistema bei metinėse reguliuojamosios veiklos ataskaitose pateikta ataskaitinio laikotarpio informacija atitinka šiame Apraše nustatytų apskaitos atskyrimo taisyklių ir sąnaudų paskirstymo taisyklių reikalavimus;</p> <p>50.2. konsoliduota pelno (nuostolių) ataskaita (Aprašo 1 priedas);</p> <p>50.3. ilgalaikio turto vertės ir nusidėvėjimo (amortizacijos) ataskaita (Aprašo 2 priedas);</p> <p>50.4. verslo vieneto ilgalaikio turto vertės ir nusidėvėjimo (amortizacijos) ataskaita (Aprašo 3 priedas);</p> <p>50.5. veikloje patirtų sąnaudų grupių ir kategorijų (Didžiosios knygos) ataskaita (Aprašo 5 priedas);</p> <p>50.6. tiesioginių sąnaudų paskirstymo ataskaita (Aprašo 6 priedas);</p> <p>50.7. netiesioginių sąnaudų pirminio paskirstymo vidinių veiklų grupėms ataskaita (Aprašo 7 priedas);</p> <p>50.8. netiesioginių sąnaudų pagrindinių vidinių veiklų paskirstymo paslaugoms ataskaita (Aprašo 8 priedas);</p> <p>50.9. šilumos ir elektros energijos gamybos kogeneracinėse jėgainėse sąnaudų ataskaita (Aprašo 9 priedas);</p>
--	--	---

		<p>50.10. elektros energijos, pagamintos kogeneracinėse jėgainėse, sąnaudų paskirstymo ataskaita (Aprašo 10 priedas);</p> <p>50.11. bendrųjų sąnaudų paskirstymo ataskaita (Aprašo 11 priedas);</p> <p>50.12. sąnaudų paskirstymo ataskaita (Aprašo 12 priedas);</p> <p>50.13. paskirstymo kriterijų sąrašas, kuriame nurodyta kiekvieno paskirstymo kriterijaus taikymo sritis (kokiam (-iems) objektui (-ams) (sąnaudoms, pajamoms ar ilgalaikiam turtui) paskirstyti konkretus sąnaudų paskirstymo kriterijus yra taikomas), jo vertė, vertės priskyrimas centralizuoto šilumos tiekimo sistemų atitinkamiems verslo vienetams ir paslaugoms (produktams). Tuo atveju, kai netiesioginių sąnaudų paskirstymas vykdomas per tarpinius sąnaudų centrus, Ūkio subjektas privalo nurodyti, kokiai vidaus veiklų grupei ir vidaus veiklai yra taikomas atitinkamas kriterijus;</p> <p>50.14. suteiktų paslaugų (produktų) ataskaita (Aprašo 13 priedas);</p> <p>50.15. visa informacija apie ataskaitiniu laikotarpiu įneštą turtinį įnašą, kuriuo didinamas Ūkio subjekto įstatinis kapitalas (sprendimo perduoti turtą kopija, turto vertinimo akto kopija, informacija apie turto būklę, likutinė vertė, likutinės vertės dalis, sukurta už Europos Sąjungos struktūrinių fondų, dotacijų lėšas ir Aprašo 24.4 papunktyje nurodytoms ilgalaikio turto rūšims priskirtų ilgalaikio turto vienetų likutinė vertė ir kitus su turtinių įnašu susijusius duomenis), bei Ūkio subjekto motyvuotu sprendimu nustatytus (numatomus taikyti) ilgalaikio turto vienetams nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpius;</p> <p>50.16. informacija apie šilumos generavimo įrenginių priskyrimo šilumos (produkto) gamybos ir šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugoms pasikeitimus per ataskaitinį laikotarpį (tuo atveju, kai pagal šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo nuostatas šilumos generavimo įrenginių priskirtinų</p>
--	--	---

		<p>atitinkamai paslaugai (produktui) sąrašai keičiami likus ne mažiau kaip 1 mėnesiui iki šaltojo laikotarpio pradžios).</p> <p>50.17. Ūkio subjekto nuožiu – kiti dokumentai ir informacija, padedantys reguliuojančiai institucijai įsitikinti, kad Ūkio subjektas ataskaitiniu laikotarpiu vykdė Aprašo nustatytas apskaitos atskyrimo taisykles ir sąnaudų paskirstymo taisykles.“</p>
1.4.	<p>Dėl 12.1.1 punkto. Ilgalaikį turtą (šilumos generavimo šaltinius), kurio galia neviršija 70 proc. centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos vidutinio paros galios poreikio esant šalčiausio penkiadienio aplinkos oro temperatūrai, Ūkio subjektas turi priskirti Šilumos (produkto) gamybos paslaugai (Aprašo 10.1.1 papunktis);</p> <p><i>Vadovaujantis Supirkimo tvarkos nuostatomis šilumos tiekėjas, skirstydamas šilumos generavimo įrenginius susiduria su situacija, kad priskiriant didesnės galios generavimo įrenginį šilumos (produkto) gamybos paslaugai yra viršijamas 70 proc. šilumos galios poreikis ir tokiu atveju įrenginio galia yra dalijama į dvi dalis, viršyta dalimi priskiriant jį piko įrenginiams. Ar tokiu atveju generavimo įrenginio turtinis vienetas skirstomas dalimis skirtingoms paslaugoms proporcingai paskirstytai galiai ?</i></p>	<p>Komentaras.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad pagal Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo, patvirtinto Komisijos 2010 m. spalio 4 d. nutarimu Nr. O3-202 „Dėl Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“, 25.2.3 papunktį šilumos tiekėjas šilumos aukcione negali teikti pasiūlymo, kuriame būtų nurodytas Supirkimo tvarkos 4 punkte numatytą šilumos poreikio piko pajėgumus ir rezervinius šilumos gamybos pajėgumus užtikrinančių šilumos gamybos įrenginių pagaminamas šilumos kiekis. Atsižvelgiant į tai, tas pats šilumos generavimo įrenginys negali būti priskiriamas šilumos (produkto) gamybos paslaugai ir Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugai.</p> <p>Tuo atveju, kai centralizuotoje šilumos tiekimo sistemoje veikia nepriklausomas šilumos gamintojas ir Šilumos (produkto) gamybos paslaugai priskiriami šilumos gamybos įrenginiai, iš kurių vieno galia viršija 70 proc. maksimalaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos poreikio, tai toks šilumos gamybos įrenginys pilna apimtimi gali būti priskiriamas šilumos (produkto) gamybos paslaugai (traukiama visa šilumos generavimo įrenginio vertė ir visas jo nusidėvėjimas).</p> <p>Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugai šilumos generavimo įrenginių galia negali viršyti piko pajėgumų ir rezervinių šilumos gamybos pajėgumų poreikio, išskyrus atvejus, kai ir rezervinių šilumos gamybos pajėgumų ribojimas neužtikrintų būtinų sąnaudų saugiam ir patikimam šilumos tiekimui.</p>

		<p>Pakoreguotas Aprašo projekto 41.21 ir išdėstyta taip: <i>„41.21. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas – dalį, priskaičiuojamą nuo šilumos generavimo šaltinių vertės, viršijančios 70 proc. centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos vidutinio paros galios poreikį esant šalčiausio penkiadienio aplinkos oro temperatūrai maksimalaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos poreikio ir šilumos poreikio piko pajėgumų ir šilumos rezervinės galios pajėgumų poreikį, kurių nustatymas reglamentuojamas Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše;“</i></p>
1.5.	<p>Dėl 21 punkto. Ūkio subjektas, kuris yra šilumos tiekėjas ir vykdo karšto vandens tiekimo veiklą, pajamas, gautas už šilumos kiekį, sunaudotą karštam vandeniui ruošti ir temperatūrai palaikyti, vadovaujantis Aprašo 7.1 papunktyje nurodytu priešastingumo principu, turi priskirti Šilumos tiekimo veiklai.</p> <p>Metodikos punktas prieštarauja Metodikos 13 priedo pastabai: ** Karšto vandens tiekimo verslo vieneto karšto vandens tiekimo paslaugoje eilutė "Pajamų per ataskaitinį laikotarpį" turi būti nurodomos karšto vandens tiekimo veiklos pajamos su šilumos pajamomis karštam vandeniui ruošti, o eilutėje "Priskirtų sąnaudų suma per ataskaitinį laikotarpį" sąnaudos su šilumos sąnaudomis karštam vandeniui ruošti. Temperatūros palaikymo paslaugoje eilutėje "Pajamų per ataskaitinį laikotarpį" turi būti nurodomos šilumos pajamos karšto vandens temperatūrai palaikyti ir eilutėje "Priskirtų sąnaudų suma per ataskaitinį laikotarpį" turi būti nurodomos šilumos sąnaudos karšto vandens temperatūrai palaikyti.</p> <p><i>Ar Metodikos 1 ir 13 prieduose atvaizduojamos pajamos skiriasi? Ar 21 punkto nuostata taikoma tik Metodikos 1 priedo pajamų atvaizdavimui?</i></p>	<p>Komentaras. Aprašo projekto 13 priedas naudojamas atskirų verslo vienetų savikainai ir vidutinei kainai nustatyti. Pagal Karšto vandens kainų nustatymo metodikos, patvirtintos 2009 m. liepos 21 d. Komisijos nutarimu Nr. O3-106 „Dėl Karšto vandens kainų nustatymo metodikos“, 33.2 papunkčio nuostatas kintamąsias sąnaudas sudaro: geriamojo vandens, reikalingo karštam vandeniui ruošti, tiekimo, nuotekų tvarkymo ir pardavimo sąnaudos ir šilumos ar kitos energijos, reikalingos karštam vandeniui ruošti, sąnaudos, todėl siekiant nustatyti teisingą vidutinę kainą Aprašo projekto 13 priede šilumos pajamų dalis karštam vandeniui ruošti, turi būti nurodoma prie karšto vandens tiekimo paslaugos pajamų. Taip pat Aprašo projekto 13 priede ši pajamų dalis neturi būti išelminuojama ir iš šilumos tiekimo veiklos pajamų. Aprašo projekto 1 priedas turi būti pildomas vadovaujantis Aprašo projekto 21 punktu.</p>
1.6.	<p>Dėl 24.4.7 punkto. Turto, skirto bendrosioms personalo reikmėms (pavyzdžiui, buitinė technika), valdomų teritorijų tvarkymui, neviršijančio 3 tūkst. Eur, vertę;</p>	<p>Komentaras. Po viešos konsultacijos šio punkto buvo nuspręsta atsisakyti ir tokio turto derinimo principus numatyti Energetikos įmonių investicijų vertinimo ir derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos apraše, patvirtintame</p>

	<p>Ar reikėtų suprasti, kad draudžiant reguliuojamos veiklos verslo vienetams priskirti Aprašo 24.4.7 punkte nurodytą turtą, pvz. vejos pjovimo traktoriuką, lapų surinktuvą, šilumos tiekėjas turėtų pirkti paslaugą-pvz. vejos pjovimo? Perkant paslaugą reguliuojamos sąnaudos tik išaugtų, nes šiuo metu šiuos darbus atlieka bendrovės darbuotojai. Ar toks draudimas reikštų, kad šilumos tiekėjas teritoriją turi tvarkyti investicijų gražos sąskaita? Reiktų detalizuoti būtines technikos sąrašą, nes esant neaiškumui ir vykdant Aprašo nuostatas susidarys situacija, kad, siekiant personalui sudaryti civilizuotas darbo sąlygas, šaldytuvą šilumos tiekėjas turėtų nuomoti.</p>	<p>Komisijos 2009 m. liepos 10 d. nutarimu Nr. O3-100 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2003 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. O3-35 „Dėl energetikos įmonių investicijų projektų derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Investicijų derinimo aprašas).</p>
<p>1.7.</p>	<p>Derinimo pažymoje į 13.4 p. pateiktą UAB „Litesko“ pastabą Komisija atsakė: „, Atkreipiame dėmesį, kad atsižvelgiant į pasikeitusius apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimus, bus koreguojamos Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo praktinės rekomendacijos, kuriose ir bus pateikiami pavyzdžiai, kaip tarp šilumos (produkto) gamybos paslaugos ir šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugos turėtų būti paskirstomi šilumos šaltiniai.“</p> <p>Iš svarstymui pateikto Aprašo nuostatų visai neaišku, kaip paskirstyti turtą ir sąnaudas tarp gamybos ir piko rezervo paslaugų. Kyla eilė klausimų:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iki kada Komisija įsipareigoja parengti Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo praktines rekomendacijas? Tikslinga, paruošus aukščiau nurodytas rekomendacijas, suorganizuoti jų pristatymą šilumos tiekėjais. 2. Tikslinga praktinėse Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo rekomendacijose apibrėžti sąsajas tarp Aprašo priedų. Tiesiogiai šilumos (produkto) ir šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimui galima priskirti tik kintamas sąnaudas. Pagal Aprašo 12.1.5. punktą visas likusias su Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetu (Aprašo 10.1 papunktis) susijusias sąnaudas Ūkio subjektas, laikydamasis Aprašo 7 punkte nurodytų principų, turi priskirti ar paskirstyti Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios 	<p>Komentaras.</p> <p>Komisija Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo praktines rekomendacijas planuoja pakoreguoti pagal Aprašo projekte išdėstytus reikalavimus 2019 m. Atkreiptinas dėmesys, kad skyriaus nuomone tiesiogiai turi būti priskiriamos ne tik kintamosios sąnaudos. Taip pat pažymėtina, kad dalis kintamųjų sąnaudų gali būti paskirstoma netiesiogiai, kaip pavyzdžiui, elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudos. Tiesioginėms sąnaudoms turi būti priskiriamos šilumos generavimo šaltinių nusidėvėjimo sąnaudos ir pan. Todėl visi pasiūlymai, susiję su sąnaudų skirstymu tarp Šilumos (produkto) gamybos paslaugos ir Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugos detalesniais pavyzdžiais, gali būti pateikiami Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo praktinėse rekomendacijose. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Aprašo projekto 35 punktą <i>ūkio subjektas, siekdamas užtikrinti efektyvų Aprašo 7 punkte nustatytų principų įgyvendinimą, turi nustatyti pakankamą vidaus veiklų grupių ir vidaus veiklų kiekvienoje grupėje skaičių, pagal poreikį detalizavęs Aprašo 34 punkte nurodytas veiklų grupes.</i></p> <p>Papildytas 34 punktas ir išdėstytas taip: <i>„34. Netiesioginių sąnaudų kategorijai priskirtas sąnaudas Ūkio subjektas, užtikrinamas Aprašo 7 punkte išvardytų</i></p>

	<p>užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms vadovaudamasis Apraše numatytomis apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis.</p> <p>Susidaro tokia situacija, kad iki naujos supirkimo tvarkos įsigaliojimo tvarkos dabar vedamoje RAS apskaitoje šilumos gamybos šaltinių (katilinių) visos tiesioginės pastovios sąnaudos buvo priskiriamos šilumos (produkto) paslaugai ir atvaizduojamos dabar galiojančios Šilumos kainų nustatymo metodikos 7 priede, kuri keičia Aprašo 6 priedas. Pagal Šilumos supirkimo iš NŠG aprašą, kuris įsigaliojo gruodžio 1 d., tame pačiame gamybos šaltinyje gali būti įrenginių, kurie kaip turtas paskirstyti šilumos (produkto) gamybos ir šilumos poreikio pikų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugoms. Šioms paslaugoms priskirto turto nusidėvėjimo sąnaudos ir turto eksploatacijos sąnaudos bus apskaitomos tiesiogiai ir atvaizduojamos Aprašo 6 priede. Tačiau visos kitos pagal dabar galiojančią RAS apskaitą buvusios tiesioginės gamybos šaltinio sąnaudos, pvz. personalo sąnaudos, pačios katilinės priežiūros ir eksploataavimo sąnaudos tampa netiesioginėmis sąnaudomis. Kaip šios netiesioginės sąnaudos turėtų būti atvaizduotos Aprašo 7 priede, kokia tai turėtų būti veiklos grupė?</p>	<p><i>principų įgyvendinimą, gali paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) iš karto, naudodamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinį sąnaudų formavimosi ryšį, arba per tarpinius sąnaudų centrus toms paslaugoms (produktams), jų grupėms, verslo vienetams, kurios netiesiogiai bendrai lėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą). Netiesiogines sąnaudas Ūkio subjektas pagal poreikį turi suskirstyti į šiuos sąnaudų centrus:</i></p> <p><i>34.1. infrastruktūros valdymo ir eksploatacijos veiklų grupė;</i></p> <p><i>34.2. infrastruktūros plėtros veiklų grupė;</i></p> <p><i>34.3. paslaugų teikimo veiklų grupė;</i></p> <p><i>34.4. klientų aptarnavimo veiklų grupė;</i></p> <p><i>34.5. gedimų šalinimo veiklų grupė;</i></p> <p><i>34.6. atsiskaitymų ir apskaitos veiklų grupė;</i></p> <p><i>34.7. transporto valdymo veiklų grupė;</i></p> <p><i>34.8. materialinio aprūpinimo veiklų grupė;</i></p> <p><i>34.9. personalo valdymo veiklų grupė;</i></p> <p><i>34.10. šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklų grupė (pagal Aprašo 12.1 papunktį);</i></p> <p><i>34.10. kita.“</i></p>
1.8.	<p>Dėl 24.4.8 punkto. Šilumos generavimo šaltinių vertę, kurių galia viršija 70 proc. centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos vidutinio paros galios poreikio esant šalčiausio penkiadienio aplinkos oro temperatūrai ir šilumos poreikio piko pajėgumų ir šilumos rezervinės galios pajėgumų poreikį, kurių nustatymas reglamentuojamas Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše, išskyrus atvejus, kai rezervinės galios ribojimas neužtikrintų būtinųjų sąnaudų saugiam ir patikimam šilumos tiekimui;</p> <p>Komisija Derinimo pažymos 8.10 pastabos komentare pažymėjo, kad jei konkrečiam ūkio subjektui rezervinės galios ribojimas nebus taikomas, tai turėtų būti nurodoma bazinės šilumos kainos (kainos dedamųjų) pažymoje ir Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo laisvos formos apraše.</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad ūkio subjektai pagal Supirkimo tvarkos 10 punkto nuostatas turi sudaryti šilumos poreikio piko pajėgumus užtikrinančių ir rezervinius šilumos gamybos pajėgumus užtikrinančių šilumos gamybos įrenginių sąrašus, kuriuos pagal Supirkimo tvarkos 15¹ punkto nuostatas turi deklaruoti duomenų valdymo sistemoje ir esant poreikiui atnaujinti, o energijos išteklių biržos operatorius šilumos aukciono informacinėje sistemoje šiuos sąrašus skelbia. Minėtų sąrašų derinimo procedūra Supirkimo tvarkoje nėra numatyta. Papildomai pažymėtina, kad remiantis Supirkimo tvarkos 10.2 papunkčiu, rezervinės galios dydis yra apibrėžtas kaip 50 proc. maksimalaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos poreikio</p>

	<p>Įvertinant tai, kad bazinė šilumos kaina gali būti jau nustatyta, kokias derinimo su Komisija procedūras turi atlikti šilumos tiekėjas, kad turėtų pagrindą galios ribojimo netaikymo faktą įrašyti į Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo laisvos formos aprašą?</p>	<p>arba atitinkanti didžiausią sistemoje veikiančią šilumos gamybos įrenginį. Atitinkamai rezervinę galią užtikrinančių šilumos gamybos įrenginių ribojimas (pagal 50 proc. maksimalaus poreikio) yra netaikomas tais atvejais, kai sistemoje veikia didesnis šilumos gamybos įrenginys nei minėtas 50 proc. maksimalaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos poreikio atitinkantis dydis.</p> <p>Kaip jau buvo minėta po pirmos viešosios konsultacijos paskelbtoje derinimo pažymoje dėl nutarimo projekto „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, šilumos generavimo įrenginių galios ribojimo netaikymo faktas turi būti nurodytas pagal Nutarimo projekto 2.5 papunkčio nuostatas teikiamame kartu su reguliuojamosios veiklos ataskaitomis reguliavimo apskaitos sistemos apraše.</p>
1.9.	<p>Dėl 24.4.10 punkto. Kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, taip pat ilgalaikį turta, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis, o didesnė turto įsigijimo vertė yra grindžiama Ūkio subjekto įvaizdžio formavimu.</p> <p><i>Derinimo pažymoje 5.6 pastaboje Komisija pažymėjo, kad „šilumos sektoriaus įmonės, atlikdamos pirkimus turi įvertinti ekonominį naudingumą ir mažiausiomis sąnaudomis įsigyti turta“</i></p> <p><i>Įmonės pirkimus organizuoja vadovaujantis viešųjų pirkimų tvarka ir, kaip nurodo Komisija Derinimo pažymos 5.6 pastaboje, kad prabangos kriterijai kiekvienu atveju gali būti skirtingi bei priklauso nuo konkretaus įsigijamo turto. Dėl šių priežasčių šilumos įmonės pirkimai privalo būti pagrįsti ir argumentuoti</i></p> <p><i>Darytina išvada, kad šilumos tiekimo įmonė, vykdydama pirkimus, kiekvienu konkrečiu atveju turės derinti su Komisija ar teisingai supranta prabangos kriterijus, jei nėra baigtinio kriterijų sąrašo? Ūkio subjektas, vykdydamas ilgalaikio turto paskirstymą paslaugoms, reguliuojamiems verslo vienetams ir paslaugoms priskiria tik su atitinkamos savivaldybės taryba ir Komisija suderintą turta.. Darytina išvada, kad Komisija derindama investiciją</i></p>	<p>Komentaras.</p> <p>Žr. 6.3 pastabos vertinimą.</p>

	<i>įvertina turto vertę ir jo būtinumą reguliuojamai veiklai vykdyti. Minėtas projekto punktas yra perteklinis.</i>	
1.10.	<p>Dėl 37 punkto. Bendrosios sąnaudos, išskyrus nusidėvėjimo sąnaudas, kurioms Ūkio subjektas, vadovaudamasis priešastingumo principu, turi priskirti kaip galima mažiau sąnaudų, paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) pagal atitinkamam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai (produktui) priskirtą pastoviųjų tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumą. Ilgalaikio turto, skirto bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), nusidėvėjimo sąnaudos atitinkamiems verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) priskiriamos Aprašo 24 punkte nustatyta ilgalaikio turto paskirstymo tvarka.“</p> <p><i>Sąnaudų paskirstymą šilumos tiekėjas vykdo kiekvieną mėnesį. Netiesioginės sąnaudos, tame tarpe ir nusidėvėjimo sąnaudos, paskirstomos taikant atitinkamo mėnesio paskirstymo kriterijus, kurie skirtingais mėnesiais gali būti skirtingi (pvz. gedimų skaičius, gamybos apimtys). Audituojamos RAS ataskaitos yra metinės. Atkreiptinas dėmesys, kad metinės sąnaudų ataskaitos-tai mėnesinių verslo vienetams ir paslaugoms priskirtų tiesioginių, netiesioginių ir bendrųjų sąnaudų suma.</i></p> <p><i>Skirtingai nei sąnaudų ataskaitos, kurios skirstomos kiekvieną mėnesį, turto paskirstymas paslaugoms atliekamas kartą metuose, taikant <u>gruodžio mėn. paskirstymo kriterijus</u>. Atitinkamai gruodžio mėn. verslo vienetams pagal tiesiogiai ir netiesiogiai priskirtą ilgalaikio turto vertę paskirstomas bendros veiklos palaikymui naudojamas turtas. Metinė turto ataskaita -tai nėra atskirų mėnesių paskirstyto turto vienetų suma.</i></p> <p><i>Atsižvelgiant į tai, šilumos tiekėjas techniškai net neturi galimybės bendrosios veiklos nusidėvėjimo sąnaudas kiekvieną mėnesį skirstyti taikant Aprašo projekto bendrosios veiklos padalinių nusidėvėjimo sąnaudų paskirstymo kriterijų pagal bendrosios veiklos turto paskirstymą. Tikslinga visoms bendrosioms sąnaudoms, įskaitant ir nusidėvėjimo sąnaudoms, taikyti tą patį paskirstymo kriterijų.</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Aprašo projekto 24.3 punkte numatyta, kad <i>kai ilgalaikis turtas yra naudojamas bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), šio ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas turi paskirstyti verslo vienetams ar paslaugoms (produktams) naudojant atitinkamus ilgalaikio turto paskirstymo kriterijus.</i></p> <p>Aprašo projekto 24.3 papunktis ūkio subjektui leidžia pasirinkti tokį bendram veiklos palaikymui skirtą turto paskirstymo kriterijų, kuris nedarys įtakos, ar bendram veiklos palaikymui skirtas turtas ir jo nusidėvėjimo sąnaudos bus skirstomos kas mėnesį, ar kartą per metus.</p>
1.11.	Dėl 47.5 punkto. Kita informacija, įrodanti, kad Ūkio subjekto suformuota reguliavimo apskaitos sistema, kurios pagrindu verslo vienetams yra	Neatsižvelgta.

	<p>paskirstomos pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas, atitinka Aprašo reikalavimus.</p> <p><i>Prašome detalizuoti, kokia tai būtų kita informacija, kurią turėtų pateikti šilumos tiekėjas?</i></p>	<p>Komisijos tinklalapyje yra skelbiamas Pavyzdinis reguliavimo apskaitos sistemos aprašas¹, kuriame ūkio subjektas gali matyti, kokių detalumu turi pateikti informaciją.</p>
<p>1.12.</p>	<p>Dėl 45 punkto. Ūkio subjektas turi suformuoti ir naudoti tokią reguliavimo apskaitos sistemą, kurios teikiama informacija reguliuojančiajai institucijai leistų visiškai įsitikinti Apskaitos atskyrimo taisyklių, nurodytų šios Aprašo II skyriuje, ir Sąnaudų paskirstymo taisyklių, nurodytų šios Aprašo III skyriuje, vykdymu. Reguliavimo apskaitos sistemos teikiama informacija turi atitikti šiuos kriterijus<..></p> <p>Dėl 48 punkto. Reguluojančioji institucija turi teisę reikalauti, kad Ūkio subjekto parengtas Sistemos aprašas atitiktų Aprašo reikalavimus. Reguluojančiajai institucijai pareikalavus, Ūkio subjektai privalo pakoreguoti ir pateikti reguliuojančiajai institucijai patikslintą Sistemos aprašą per reguliuojančiosios institucijos nustatytą protingą terminą.</p> <p><i>Atsižvelgiant į Aprašo 45 ir 48 punktus, būtų tikslinga, kad Komisija, praėjus 6 mėn. po Aprašo įsigaliojimo dienos patikrintų šilumos tiekėjų Komisijai pateiktus Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvus aprašus (toliau-RAS aprašas) ir sprendimu nutartų, kad RAS aprašas atitinka Aprašo 45 punktą. Tokiu atveju aiškūs būtų ir Aprašo 48 punkto reikalavimai, kuriais remiantis šilumos tiekėjas, nepasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, galėtų atlikti ir programinius apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo pakeitimus.</i></p> <p><i>Remiantis Komisijos nutarimu dėl RAS aprašo atitikimo Aprašo 45 punktui, šilumos tiekėjas galės vykdyti ir Aprašo 50.1 punktą-vadovas galės pagrįstai patvirtinti, kad šilumos tiekėjo ataskaitinio laikotarpio ataskaitos parengtos pagal RAS aprašą, kuris atitinka Apraše nustatytą apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklių reikalavimus. Tai palengvintų ir auditorių darbą. Taip pat nekiltų problemų Komisijai skaičiuojant lyginamosios analizės rodiklius.</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad jei būtų atsižvelgta į siūlymą, Komisijai išaugtų administracinė našta ir ūkio subjektai galimai negalėtų vesti reguliavimo apskaitos kol Komisija nepriimtų nutarimo, kad Reguliavimo apskaitos sistemos aprašas atitinka Aprašo projekte numatytus reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimus, arba Komisijai nustačius neatitiktis ūkio subjektas reguliavimo apskaitoje turėtų daryti korekcijas už visus metus. Pažymėtina, kad pagal aprašo projekto 58 punktą auditorius, atlikdamas reguliuojamosios veiklos ataskaitų auditą, turi žiūrėti šių ataskaitų atitiktį Aprašo projekte nustatytoms taisyklėms, o ne reguliavimo apskaitos sistemos aprašui, taip pat audito patikros objektu turi būti Ūkio subjekto ataskaitiniu laikotarpiu naudotos reguliavimo apskaitos sistemos atitikimas Aprašo projekte nustatytoms taisyklėms.</p> <p>Taip pat atkreipiame dėmesį, kad buvo pakoreguotas nutarimo projekto 2.5 papunktis ir išdėstytas taip:</p> <p><i>„2.5. per 6 mėnesius po nutarimo įsigaliojimo dienos šilumos sektoriaus įmonės Komisijai pateikia pagal šiuo nutarimu patvirtintą Aprašą patikslintą Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą kartu su Reguliuojamosios veiklos ataskaitomis už 2019 metus. Ūkio subjektai, kurių finansiniai metai nesutampa su kalendoriniais metais, patikslintą Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą pateikia kartu su Reguliuojamosios veiklos ataskaitomis už 2019–2020 finansinius metus;“</i></p>

¹ [https://www.regula.lt/SiteAssets/siluma/Pavyzdinis%20RAS%20aprasas%202015%2005%2014_paskelbtas%20viesai%20\(20151113\).pdf](https://www.regula.lt/SiteAssets/siluma/Pavyzdinis%20RAS%20aprasas%202015%2005%2014_paskelbtas%20viesai%20(20151113).pdf)

	<p><i>Ar tokiu atveju, jei Komisija, patikrinus audituotas ataskaitinio laikotarpio RAS ataskaitas, nusprendžia, kad šilumos tiekėjo taikomas RAS aprašas neatitinka Aprašo reikalavimų, šilumos tiekėjas turės atlikti pakartotinį auditą ir jo sąnaudos bus nepaskirstomos?</i></p>	
1.13.	<p>Dėl 49 punkto. Apie naudojamos reguliavimo apskaitos sistemos, kurios pagrindu verslo vienetams yra paskirstomos pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas, pakeitimus Ūkio subjektas privalo pranešti reguliuojančiajai institucijai teikdamas pakeistą Sistemos aprašą su priedais per 30 kalendorinių dienų nuo tokių pakeitimų dienos.</p> <p><i>Aprašo punktas neaiškus ir jį reikėtų patikslinti:</i></p> <p><i>1. Apie kokios apimties reguliavimo apskaitos sistemos pakeitimus šilumos tiekėjas turi pranešti Komisijai per 30 kalendorinių dienų - ar tik apie pakeitimus pačiame RAS apraše, ar ir apie smulkius pakeitimus atliktus RAS aprašo prieduose ?</i></p> <p><i>Pvz. ataskaitiniame laikotarpyje patiriamos naujos sąnaudos, kurių anksčiau šilumos tiekėjas nebuvo patyręs ir dėl to sąskaitų planas papildomas nauja sąskaita, kuri priskiriama atitinkamam sąnaudų pogrupiui, t. y. tikslinamas RAS aprašo <u>atskiras priedas</u>-papildomas sąskaitų plano priskyrimas sąnaudų pogrupiams</i></p> <p><i>Ar tokiais atvejais Komisijai reikia pateikti tik koreguotą RAS aprašo priedą, ar visą RAS aprašą su visais, kad ir nekoreguotais priedais?</i></p> <p><i>Šilumos tiekėjas ataskaitinio laikotarpio RAS ataskaitas kartu su ataskaitiniame laikotarpyje taikytu RAS aprašu ir visais jo priedais, pateikia Komisijai sekančiais metais iki gegužės 1 d. Todėl nelabai suprantama, kam Komisijai reikalingi ataskaitinio laikotarpio eigoje daromi šilumos tiekėjo RAS pakeitimai ir koks bus grįžtamasis ryšys su šilumos tiekėju, kuris per 30 kalendorinių dienų atlikęs RAS pakeitimus apie juos praneš Komisijai? Ar Komisija, susipažinus su pateiktais RAS aprašo pakeitimais, informuos šilumos tiekėją, kad šie pakeitimai atitinka (neatitinka) Aprašo reikalavimus ir per kokį laikotarpį ?</i></p>	<p>Komentaras.</p> <p>Šilumos kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96, 46 punktą numatė, kad apie naudojamos reguliavimo apskaitos sistemos, kurios pagrindu verslo vienetams yra paskirstomos pajamos, sąnaudos, turtas ir įsipareigojimai, pakeitimus ūkio subjektas privalo pranešti Reguliuojančiajai institucijai teikdamas pakeistą reguliavimo apskaitos sistemos aprašą su priedais per 30 kalendorinių dienų nuo tokių pakeitimų dienos, jei įvykdyti pakeitimai lėmė reikšmingus skirtumus arba teikdamas šios Metodikos 47 punkte nurodytą metinę atskaitomybę, jei įvykdyti pakeitimai nelėmė reikšmingų skirtumų. Tokios pat nuostatos buvo perkeltos į Aprašo projektą, tačiau gavus rinkos dalyvių pastabų, kad nėra aišku, kas būtų laikoma reikšmingais skirtumais, buvo numatytas vienas bendras principas, kad atlikus bet kokius pakeitimus ūkio subjektas per 30 kalendorinių dienų nuo tokių pakeitimų dienos privalo pranešti reguliuojančiajai institucijai teikdamas pakeistą reguliavimo apskaitos sistemos aprašą su priedais.</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad šis principas bus taikomas visiems Komisijos reguliuojamuose sektoriuose veikiantiems ūkio subjektams.</p>
1.14.	<p>Dėl 50 punkto. Ūkio subjektas, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (finansiniams metams), ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio penkto mėnesio pirmos dienos, parengia ir pateikia reguliuojančiajai institucijai metines reguliuojamosios veiklos ataskaitas, kurios turi būti pakankamai</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Ūkio subjektai teikia pajamų, ilgalaikio turto ir sąnaudų paskirstymo kriterijų sąrašą, kurio pateikimo forma nėra reglamentuota. Pajamų, ilgalaikio turto ir sąnaudų paskirstymo</p>

	<p>išsamios, kad reguliuojančioji institucija galėtų visiškai įsitikinti, jog ataskaitiniu laikotarpiu Ūkio subjekto naudota reguliavimo apskaitos sistema įgyvendino Apskaitos atskyrimo taisykles, nurodytas šio Aprašo II skyriuje, ir Sąnaudų paskirstymo taisykles, nurodytas šio Aprašo III skyriuje.</p> <p>50. Ūkio subjektas, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (finansiniams metams), ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio penkto mėnesio pirmos dienos, parengia ir pateikia reguliuojančiajai institucijai metines reguliuojamosios veiklos ataskaitas, kurios turi būti pakankamai išsamios, kad reguliuojančioji institucija galėtų visiškai įsitikinti, jog ataskaitiniu laikotarpiu Ūkio subjekto naudota reguliavimo apskaitos sistema įgyvendino Apskaitos atskyrimo taisykles, nurodytas šio Aprašo II skyriuje, ir Sąnaudų paskirstymo taisykles, nurodytas šio Aprašo III skyriuje.</p> <p><i>Perteklinis reikalavimas, kaip ataskaitos gali būti išsamios, jei jų formos Komisijos reglamentuotos ir patvirtintos . Formose pateikti skaičiai tikrai neatskleidžia, kad šilumos tiekėjo naudota apskaitos sistema atitinka Aprašo reikalavimus. Žr. 1.10 pastabos komentarą-Šilumos tiekėjo laisvos formos RAS aprašas turi įgyvendinti Aprašo reikalavimus, jei Komisija jį patikrinus patvirtins, kad jis atitinka Aprašo reikalavimus, tai ir šilumos tiekėjo parengtos ataskaitos juo vadovaujantis teisingai atspindės apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisykles.</i></p>	<p>kriterijų sąrašas turi būti tokios apimties, kad Komisija galėtų patikrinti, ar atitinkamos sąnaudos buvo paskirstytos naudojant būtent tokias paskirstymo kriterijų reikšmes. Todėl manome, kad ši nuostata nėra perteklinė.</p>
1.15.	<p>Dėl 50.16 punkto. Ūkio subjekto nuožiūra – kiti dokumentai ir informacija, padedantys reguliuojančiajai institucijai įsitikinti, kad Ūkio subjektas ataskaitiniu laikotarpiu vykdė Aprašo nustatytas apskaitos atskyrimo taisykles ir sąnaudų paskirstymo taisykles.</p> <p><i>rašome patikslinti, kokie tai turėtų būti dokumentai, kokia forma ir kaip jie pateikiami ? Per DSAIS sistemą pateikti papildomos informacijos nėra galimybės.</i></p>	<p>Komentaras. DSAIS bus numatyta galimybė pridėti papildomą informaciją. Taip pat tokia informacija gali būti pateikta ir raštu. Negalime numatyti, kokia informacija ir kokia forma ūkio subjektas turi pateikti šią informaciją, nes ūkio subjektas ją teikia sava nuožiūra.</p>
1.16.	<p>Dėl 56 punkto. Paašikėjus, kad pagal Aprašo 50 punktą pateiktose reguliuojamosios veiklos ataskaitose nurodyti netikslūs duomenys, Ūkio subjektas privalo nedelsiant raštu informuoti reguliuojančiąją instituciją, nurodant kokius duomenys ir dėl kokių priežasčių turi būti pakoreguoti ir</p>	<p>Atsižvelgta.</p>

	<p>pateikti auditoriaus įvertinimą, ar atlikti pakeitimai reguliuojamosios veiklos ataskaitose yra reikšmingi bei ar reikalingas pakartotinis auditas, ir per 10 darbo dienų (po pakartotinio audito, kai jis yra reikalingas) reguliuojančiajai institucijai pateikti patikslintas reguliuojamosios veiklos ataskaitas. Komisijai patikslintos ataskaitos turi būti pateikiamos per Komisijos Duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistemą.</p> <p><i>Papildyti:</i></p> <p>56. Paaaiškėjus, kad pagal Aprašo 50 punktą pateiktose reguliuojamosios veiklos ataskaitose nurodyti netikslūs duomenys, Ūkio subjektas privalo nedelsiant raštu informuoti reguliuojančiąją instituciją, nurodant kokius duomenys ir dėl kokių priežasčių turi būti pakoreguoti ir pateikti auditoriaus įvertinimą, ar atlikti pakeitimai reguliuojamosios veiklos ataskaitose yra reikšmingi bei ar reikalingas pakartotinis auditas, ir per 10 darbo dienų (po pakartotinio audito, kai jis yra reikalingas) reguliuojančiajai institucijai pateikti patikslintas reguliuojamosios veiklos ataskaitas. Komisija raštu gali kreiptis į Ūkio subjektą su nurodymu pakeisti audituotas Reguluojamos veiklos ataskaitas, nurodama priežastis dėl Komisijos nuostatų pasikeitimo. Tuo atveju pakartotinis auditas neatliekamas. Komisijai patikslintos ataskaitos turi būti pateikiamos per Komisijos Duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistemą</p> <p>Papildymas suformuotas remiantis Derinimo pažymoje 5.11 punkto pastabai pateiktu Komisijos išaiškinimu.</p>	
2.	Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2018-12-03 raštas Nr. 4E-1547	
2.1.	<p>Informuojame, kad Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 4 punktu, pagal kompetenciją įvertinusi minėtus teisės aktų projektus, atkreipia dėmesį, kad Projekto Nr. 18-13489 41.6 punkte numatyta, jog draudžiama reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) priskirti reprezentacines sąnaudas, išskyrus tas, kurios yra būtinos reguliuojamai veiklai vykdyti. Tačiau nėra nustatyta, pagal kokius kriterijus bus nustatoma, kad minėtos sąnaudos yra būtinos reguliuojamai veiklai vykdyti. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad Lietuvos</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Siekiant aiškesnio reglamentavimo ir išvengti skirtingo punkto interpretavimo tarp ūkio subjektų, numatome reprezentacinių sąnaudų, leistinių įtraukti į reguliuojamų kainų verslo vienetų ir paslaugas (produktus), procentinę dalį nuo Aprašo projekto. Pakoreguotas Aprašo projekto 41.6 papunktis ir išdėstytas taip: „41.6. reprezentacines sąnaudas, išskyrus tas, kurios būtinos reguliuojamai veiklai vykdyti sudarančias daugiau kaip 0,1 proc. atskiro reguliuojamų kainų verslo vieneto sąnaudų,</p>

	Respublikos šilumos ūkio įstatymo 32 straipsnio 2 dalis numato, jog šilumos ir (ar) karšto vandens kainos grindžiamos tiekėjo būtinomis (valstybės normuojamomis) šilumos ar karšto vandens ruošimo (pirkimo) sąnaudomis. Siekiant aiškumo, siūlytume patikslinti Projekto Nr. 18-13489 41.6 punktą, nustatant, kokiais kriterijais būtų vadovaujamosi, pripažįstant sąnaudas būtinomis (valstybės normuojamomis) reguliuojamai veiklai vykdyti.	<i>nurodytų Aprašo 28.8–28.15 papunkčiuose;“</i>
3.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2018-12-04 raštas Nr. (27.18E-02)-5K-1821320)-6K-1806504	
3.1.	Aprašo projekto 30.5 papunktyje duodant nuorodą į apskaitos standartus vietoj žodžio „ir“ turi būti rašomas žodis „arba“, nes finansinių ataskaitų rinkinys rengiamas vadovaujantis vienais apskaitos standartais – arba verslo apskaitos standartais, arba tarptautiniais apskaitos standartais.	Atsižvelgta.
3.2.	Atkreiptinas dėmesys, kad 2018 m. lapkričio 15 d. priimtas Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 8, 16, 19 ¹ , 23 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 16 ¹ straipsniu įstatymo pakeitimas Nr. XIII-1625, įsigaliosiantis 2019 m. gegužės 1 d. Šiuo įstatymo pakeitimu įtvirtintos sąvokos dėl auditorių atliekamų užtikrinimo ir kitų susijusių paslaugų pagal šį įstatymą – reguliavimo apskaitos sistemos patikra, reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikra. Atsižvelgiant į tai, įsigaliojus minėto įstatymo pakeitimams Apraše naudojami terminai (51, 56–58 p.) turėtų būti suderinti su Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo nuostatomis.	Atsižvelgta.
4.	AB „Vilniaus šilumos tinklai“ 2018-12-04 raštas Nr. SD-7198	
4.1.	2.1.1. įsigalioja 2019 m. sausio 1 d.; Ar Komisija spės priimti nutarimą iki 2019 m. sausio 1d.? Jei Komisija nespėtų priimti nutarimo iki nurodytos datos, ar nutarimas būtų priimtas atgaline tvarka?	Komentaras. Planuojame nutarimo projektą patvirtinti iki 2019 m. sausio 1 d.
4.2.	2.5. per 6 mėnesius po nutarimo įsigaliojimo dienos šilumos sektoriaus įmonės Komisijai pateikia pagal šiuo nutarimu patvirtintą Aprašą patikslintą Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą. Prašome Komisijos paaiškinti, kodėl laisvos formos aprašas turi būti pateiktas anksčiau nei pati metinė atskaitomybė už 2019 m.? Nėra aišku, kur būtų naudojamas 2019 m. viduryje Komisijai pateiktas laisvos formos	Atsižvelgta. Pakoreguotas Nutarimo projekto 2.5 papunktis ir išdėstytas taip: „2.5. per 6 mėnesius po nutarimo įsigaliojimo dienos šilumos sektoriaus įmonės Komisijai pateikia pagal šiuo nutarimu patvirtintą Aprašą patikslintą Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą kartu su Reguliuojamosios veiklos ataskaitomis už 2019 metus. Ūkio

	<p>aprašas, neturint audituotų duomenų už 2019 metus. Ar Komisija nemano, kad tai yra perteklinis reikalavimas? Siūlome RAS aprašą pateikti kartu su RAS už 2019 m.</p>	<p><i>subjektai, kurių finansiniai metai nesutampa su kalendoriniais metais, patikslintą Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą pateikia kartu su Reguluojamosios veiklos ataskaitomis už 2019–2020 finansinius metus;</i>“</p>
<p>4.3.</p>	<p>12. Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms ilgalaikis turtas ir su minėtomis paslaugomis susijusios sąnaudos priskiriamos vadovaujantis Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše numatytais reikalavimais šioms paslaugoms vykdyti ir šiame Apraše numatytais apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis:</p> <p>Prašome nurodyti, kada Komisija pateiks praktines rekomendacijas kuriose būtų pateikiami pavyzdžiai, kaip tarp šilumos (produkto) gamybos paslaugos, šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugos turėtų būti paskirstomi šilumos šaltiniai.</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Žr. 1.5 pastabos vertinimą.</p> <p>Taip pat atkreipiame dėmesį, jog šilumos gamybos įrenginių paskirstymo principai tarp šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugos bei šilumos (produkto) gamybos paslaugos yra aprašyti Supirkimo tvarkos 10 punkte.</p>
<p>4.4.</p>	<p>24.4.10. kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, taip pat ilgalaikį turtą, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis, o didesnė turto įsigijimo vertė yra grindžiama Ūkio subjekto įvaizdžio formavimu.</p> <p>Bendrovės nuomone, Aprašo projekte turi būti aiškiau ir konkrečiau įvardijama, kas reguliacinėje apskaitoje įvardijama kaip ilgalaikis turtas, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, arba turi būti duodama nuoroda į blanketinę teisės normą, kur šios sąvokos (terminai) yra apibrėžtos. Komisijos siūloma normos dispozicija nenurodo, kokiais kriterijais remiantis nusprendžiama, ar ilgalaikis turtas, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos (pvz.: automobiliai) yra priskiriami prabangos prekėms. Pavyzdžiui, automobiliai perkami / nuomojami vadovaujantis tarptautine automobilių klasifikacija, kurioje yra prestižinių automobilių klasė (sektorius). Teisės akto normoje vartojamas terminas turi atitikti tarptautinės klasifikacijos terminus.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pakoreguotas Aprašo projekto 24.4.10 papunktis ir išdėstytas taip:</p> <p><i>„24.4.10. kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, taip pat ilgalaikį turtą, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis, o didesnė turto įsigijimo vertė yra grindžiama Ūkio subjekto įvaizdžio formavimu.“</i></p>

	Siūloma korekcija, jei turtas neatitinka sąvokos „pigesnės alternatyvos“, kad dėl minėtos priežasties Komisija į kainą jį trauktų „pigesnės alternatyvos“ verte.	
4.5.	<p>24.4.7. turto, skirto bendrosioms personalo reikmėms (pavyzdžiui, buitinei technika), valdomų teritorijų tvarkymui, neviršijančio 3 tūkst. Eur, vertę;</p> <p>Prašome Komisijos tiksliai įvardinti turtą, kuris skirstas personalo reikmėms, valdomų teritorijų tvarkymui ir neviršija 3 tūkst. Eur vertės.</p> <p>Ar teisingai Bendrovė supranta, kad stalas, prie kurio dirba darbuotojai, vadinasi skirtas personalo reikmėms, arba žoliapjovė, kuri skirta teritorijai prie dujų vamzdyno tvarkyti, kaip tai numato teisės aktai, tačiau kurių vertė neviršija 3 tūkst. Eur, negali būti priskirti reguliuojamai veiklai?</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Po viešos konsultacijos šio punkto buvo nuspręsta atsisakyti ir tokio turto derinimo principus numatyti Investicijų derinimo apraše.</p>
4.6.	<p>41. Ūkio subjektui, vykdančiam sąnaudų paskirstymą, draudžiama reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) priskirti šias nepaskirstomas sąnaudas:</p> <p>41.1. beviltiškų skolų, baudų, delspinigių sąnaudas;</p> <p>Nėra aiškaus baigtinio nebūtinųjų sąnaudų sąrašo. Įmonės RAS ataskaitas rengia pagal šiuo metu Šilumos kainų metodikoje pateikiamą sąrašą, tačiau nustatant šilumos bazinę kainą beveik visais atvejais koreguojamas įmonės priskyrimas būtinosioms / nebūtinosioms sąnaudoms. Nėra reglamentuota, ar po tokio sąnaudų paskirstymo koregavimo turi būti koreguojamos ir įmonės ataskaitose ir/arba sąnaudų paskirstymo taisyklėse.</p> <p>Bendrovė atkreipia dėmesį, kad integruotas šilumos tiekimo yra viešoji paslauga, kur šilumos tiekimo bendrovė negali įvertinti vartotojo kredito istorijos, atjungti vartotojo ir pan. Todėl atsižvelgiant į tai matyti, kad šilumos tiekimo bendrovės negali išvengti beviltiškų skolų sąnaudų. Manome, kad Komisijai pripažįstant beviltiškų skolų sąnaudas nebūtinosiomis šilumos tiekimo bendrovėms yra užprogramuojamas nuostolis.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Tokia pati nuostata galioja ir kituose Komisijos reguliuojamuose sektoriuose. Be to, ši nuostata nėra nauja ir galioja šiuo metu. Jeigu beviltiškų skolų sąnaudos būtų pripažįstamos būtinomis reguliuojamai veiklai vykdyti, reguliuojamos įmonės būtų nesuinteresuotos skolų iššieškojimu.</p> <p>Nuspręsta nurodyti baigtinį nepaskirstomų sąnaudų sąrašą dėl to atsisakyta nuostatos</p> <p>Panaikintas Aprašo projekto 41.24 punktas: „41.24. kitas nepaskirstomas sąnaudas.“.</p>

4.7.	<p>41.4. narystės, stojamųjų įmokų sąnaudas, išskyrus sąnaudas dėl teisės aktuose numatyto privalomo dalyvavimo, tiesiogiai susijusio su reguliuojamuoju verslo vienetu;</p> <p>Beveik visi Lietuvos šilumos tiekėjai yra LŠTA nariai. Asociacija atstovauja šilumos tiekėjų interesus valstybės institucijoje, teikia konsultacijas savo nariams, informuoja apie numatomus teisės aktų pasikeitimus, apie įsigaliojusius teisės aktų pasikeitimus, nuolat organizuoja LŠTA narių pasitarimus, organizuoja diskusijas su valstybės institucijų atstovais ir pan. Manome, kad LŠTA narystės mokestis turėtų būti priskirtas prie būtinųjų sąnaudų.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Teisės aktai neįpareigoja ūkio subjektų būti asociacijų nariais.</p>
4.8.	<p>41.5. patirtas palūkanų sąnaudas ir kitas finansinės-investicinės veiklos sąnaudas;</p> <p>Palūkanos, kurios patirtos dėl kainų ar kiekių prasilenkimo, kurie taikomi kainoje turėtų būti kompensuojamos, nes jos mažina normatyvinį pelną.</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Pastaba yra skirta Metodikai. Kadangi Metodikoje nėra numatyta tokių palūkanų kompensavimo tvarkos, tai Aprašo projekte nėra išimties, susijusios su tam tikrų palūkanų pripažinimu paskirstomosiomis sąnaudomis.</p>
4.9.	<p>41.12. papildomo darbuotojų draudimo sąnaudas (išskyrus tas, kurios privalomos teisės aktais), kai draudžiamieji įvykiai kyla iš neteisėtų Ūkio subjekto veiksmų, t. y. kai draudžiamasis įvykis atsiranda dėl Ūkio subjekto padarytų teisės aktų pažeidimų arba pareigų pažeidimų, aplaidumo, klaidų, netikslumų, neteisėtų veiksmų, neveikimo, kuriuos atliko apdrausti darbuotojai ar Ūkio subjektas (pvz.: vadovų civilinės atsakomybės draudimas, darbdavio draudimas nuo nelaimingų atsitikimų darbe ir pan.). Taip pat darbuotojų gyvybės draudimo sąnaudas.;</p> <p>Prašome Komisijos pateikti baigtinį draudimų sąrašą.</p> <p>Ar tokie draudimai kaip pvz.: turto draudimas, finansinių nuostolių draudimas, bendrosios civilinės atsakomybės draudimas, statinio projektuotojo civilinės atsakomybės privalomasis draudimas, statinio statybos techninio prižiūrėtojo civilinės atsakomybės privalomasis</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Aprašo projekto 41.12 papunktis įvestas siekiant aiškesnio paskirstomų sąnaudų reglamentavimo. Šiuo atveju nepaskirstomomis sąnaudomis laikomos papildomo draudimo sąnaudos, kai draudžiamasi dėl įvykių, kurių priežastis būtų Ūkio subjekto (darbuotojų) neteisėti veiksmai ar neveikimas.</p> <p>Tokio tipo draudimas yra verslo rizikos valdymo dalis ir nuo ūkio subjekto sprendimų priklauso priemonės, kuriomis ji valdoma, o Aprašo projekto 41.12 papunktyje minimos draudimo sąnaudos gali būti dengiamos ūkio subjekto investicijų gražos sąskaita, kuria ir užtikrinamas veiklos tęstinumas.</p> <p>Taip pat, Komisija pažymi, kad analogiškos nuostata yra įtraukta kitų sektorių reguliuojamosios veiklos aprašų pakeitimo</p>

	<p>draudimas, specializuotos technikos draudimas yra leidžiamos priskirti reguliuojamų kainų verslo vienetams sąnaudas?</p>	<p>projektus. Šie projektai buvo pateikti viešajai konsultacijai rinkos dalyviams.</p> <p>Pakoreguotas 41.12 papunktis ir išdėstytas taip:</p> <p>41.12. darbuotojų gyvybės draudimo sąnaudas ir papildomo darbuotojų draudimo sąnaudas (išskyrus tas, kurios privalomos teisės aktais), kai draudžiamieji įvykiai kyla iš neteisėtų Ūkio subjekto veiksmų, t. y. kai draudžiamieji įvykiai kyla iš neteisėtų Ūkio subjekto veiksmų, t. y. kai draudžiamasis įvykis atsiranda dėl Ūkio subjekto padarytų teisės aktų pažeidimų arba pareigų pažeidimų, aplaidumo, klaidų, netikslumų, neteisėtų veiksmų, neveikimo, kuriuos atliko apdrausti darbuotojai ar Ūkio subjektas (pvz., vadovų civilinės atsakomybės draudimas, darbdavio draudimas nuo nelaimingų atsitikimų darbe ir pan.), išskyrus darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus ir (ar) su potencialiai pavojingais įrenginiais, draudimo nuo nelaimingų atsitikimų darbe sąnaudas Taip pat darbuotojų gyvybės draudimo sąnaudas.;</p>
4.10.	<p>41.13. koncesijos, šilumos ūkio turto nuomos užmokesčių (mokesčių) sąnaudas, nesusijusias su reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) teikimu, t. y. sąnaudas, kurios nebūtų susidariusios, jeigu reguliuojamą veiklą vykdytų turto savininkas;</p> <p>Bendrovės nuomone, išimtinė tvarka, turi būti sureguliuojamas objektyvių konsultacinių ir teisinių sąnaudų, skirtų užsienio arbitražinėms procedūroms įvykdyti, klausimas tais atvejais, kai nuomos ar koncesijos sutartis numato ginčų nagrinėjimą užsienio arbitražo teismuose.</p> <p>Prašome Komisijos paaiškinti, kaip vertinamos sąnaudos, kai atleidimas, pagal DK, vyksta šalių susitarimu.</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Komisija dėl konsultacinių ir teisinių sąnaudų, skirtų užsienio arbitražinėms procedūroms įvykdyti, įtraukimo į šilumos kainą (kainos dedamąsias) jau yra pasisakius šilumos skyriaus 2017 m. kovo 30 d. pažymoje Nr. O5-76 „Dėl AB „Vilniaus šilumos tinklai“ bazinės kainos dedamųjų nustatymo“, kurioje buvo nurodyta, kad pagal Metodikos 39.2.5 papunktį draudžiama reguliuojamų kainų paslaugoms (produktams) ir atitinkamiems verslo vienetams, į kurių sudėtį įeina reguliuojamų kainų paslaugos (produktai), priskirti koncesijos, šilumos ūkio turto nuomos užmokesčių (mokesčių) sąnaudas, nesusijusias su reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) teikimu, t. y. sąnaudas, kurios nebūtų susidariusios, jeigu reguliuojamą veiklą vykdytų turto savininkas. Atsižvelgus į tai, šilumos skyriaus nuomone, į šilumos kainą negali būti įtraukiamos ir sąnaudos, kurios susidaro turto savininkui gražinant išnuomotą turtą, t. y. šilumos</p>

		<p> vartotojai neturi papildomai mokėti už savivaldybių sprendimą perleisti valdyti šilumos ūkį ar paskui jį grąžinus nuomotojui. AB „Vilniaus šilumos tinklai“ šilumos bazinės kainos dedamosios buvo patvirtintos Komisijos 2017 m. balandžio 6 d. nutarimu Nr. O3-107 “Dėl akcinės bendrovės „Vilniaus šilumos tinklai“ šilumos bazinės kainos dedamųjų nustatymo“. Atsižvelgiant į tai, ir reguliuojamosios veiklos ataskaitose šios sąnaudos negali būti pripažįstamos paskirstomosiomis sąnaudomis. </p> <p> Pakoreguotas Aprašo projekto 41.9 papunktis ir išdėstytas taip: </p> <p> <i>„41.9. sąnaudas įvairioms kultūros, sveikatinimo ir sporto paslaugoms, pašalpas gimus vaikui, mokymosi ir papildomų atostogų sąnaudas, pašalpas mirties atveju, pašalpas už nepilnamečius ir neįgalius šeimos narius, paramą profsąjungoms bei kitas išmokas darbuotojams, viršijančias Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytas privalomas išmokas (kai darbo sutartis nutraukiama šalių susitarimu, sąnaudas, viršijančias darbo sutarties nutraukimo darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės atveju Darbo kodekse numatytas privalomas išmokas);“</i> </p>
4.11.	<p> 41.21. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo šilumos generavimo šaltinių vertės, viršijančios 70 proc. centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos vidutinio paros galios poreikį esant šalčiausio penkiadienio aplinkos oro temperatūrai ir šilumos poreikio piko pajėgumų ir šilumos rezervinės galios pajėgumų poreikį, kurių nustatymas reglamentuojamas Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše; </p> <p> 12.1.2 punktas teigia, kad dėl tinklo ribojimų galima priskirti daugiau įrenginių galios nei 70 proc. šiuo atveju sąnaudoms apribojimo išlygos nėra. Taip pat, jei įrenginiai nėra dalinami, turi būti priskiriamos visos įrenginio </p>	<p> Aprašo projekto 12.1.2 papunktis numato, kad šilumos generavimo įrenginius (įskaitant ir dūmų ekonomizerius), kurių galia neviršija šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinių šilumos gamybos pajėgumų poreikio (išskyrus atvejus, kai ir rezervinių šilumos gamybos pajėgumų ribojimas neužtikrintų būtinų sąnaudų saugiam ir patikimam šilumos tiekimui), kurių nustatymas reglamentuojamas Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše, Ūkio subjektas turi priskirti Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugai (Aprašo projekto 10.1.2 papunktis). </p>

	<p>sąnaudos. Pvz. piko ir rezervo poreikis yra 320MW, įmonė priskyrė 3 katilus po 116 MW, todėl turėtų būti dengiamos 348 MW nusidėvėjimo sąnaudos. Prašome Komisijos paaiškinti, kodėl pasirinkta būtent 70 proc. Atkreipiamas dėmesys, kad remiantis šilumos supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašu, patvirtintu komisijos 2018 m. vasario 28 d. nutarimu Nr. O3E-54 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2010 m. spalio 4 d. nutarimo Nr. O3-202 „Dėl šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ šilumos poreikio piko rezervinės galių pajėgumai sudaro 80 proc. centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos vidutinio paros galios poreikio.</p>	<p>Pažymėtina, kad šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinių šilumos gamybos pajėgumų poreikis yra apibrėžtas Supirkimo tvarkos 4 punkte ir Supirkimo tvarkos 10.2 papunktyje.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo projekto 12.1.2 punkte nėra numatyta, kad Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugai yra priskiriami šilumos generavimo įrenginiai (įskaitant ir dūmų ekonomizerius), kurių galia neviršija 70 proc. maksimalaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos poreikio.</p>
4.12.	<p>48. Reguluojančioji institucija turi teisę reikalauti, kad Ūkio subjekto parengtas Sistemos aprašas atitiktų Aprašo reikalavimus. Reguluojančiajai institucijai pareikalavus, Ūkio subjektai privalo pakoreguoti ir pateikti reguliuojančiajai institucijai patikslintą Sistemos aprašą per reguliuojančiosios institucijos nustatytą protingą terminą.</p> <p>Terminas turėtų remtis Lietuvos Respublikos Viešojo administravimo įstatymu 31 straipsnyje nurodytu laikotarpiu.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Remiantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 30 straipsnio 13 dalies 7 punktu, Šilumos tiekėjas privalo pateikti reikalaujamą informaciją per 10 darbo dienų nuo reikalavimo gavimo, jeigu nėra pagrįstų priežasčių, dėl kurių nustatomas ilgesnis terminas. Atsižvelgiant į reikalingų atlikti taisymų kiekį ir sudėtingumą, Komisija galės nustatyti ir ilgesnį terminą.</p>
4.13.	<p>55. Reguluojančiajai institucijai raštu pareikalavus, Ūkio subjektas per 10 darbo dienų privalo detalizuoti reguliuojančiajai institucijai pateiktus dokumentus ir (arba) suteikti papildomos informacijos. Ūkio subjektas privalo užtikrinti, kad reguliuojančiajai institucijai teikiama informacija būtų tiksli, teisinga, pagrįsta, palyginama ir išsami.</p> <p>Terminas turėtų remtis Lietuvos Respublikos Viešojo administravimo įstatymu 31 straipsnyje nurodytu laikotarpiu.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Tokie informacijos teikimo terminai yra numatyti Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 30 straipsnio 13 dalies 7 punkte, kuriame nurodoma, kad Šilumos tiekėjas privalo pateikti reikalaujamą informaciją per 10 darbo dienų nuo reikalavimo gavimo, jeigu nėra pagrįstų priežasčių, dėl kurių nustatomas ilgesnis terminas.</p>
4.14.	<p>60. Reguluojančiosios institucijos turi teisę iš Ūkio subjektų per reguliuojančiosios institucijos nustatytą protingą terminą, bet ne trumpesnę nei 10 darbo dienų, gauti visą informaciją ir dokumentus, įskaitant pirminių</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Tokie informacijos teikimo terminai yra numatyti Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 30 straipsnio 13 dalies 7 punkte, kuriame nurodoma, kad Šilumos tiekėjas privalo</p>

	apskaitos dokumentų kopijas, būtinus Įstatyme numatytoms reguliuojančiosios institucijos funkcijoms vykdyti. Terminas turėtų remtis Lietuvos Respublikos Viešojo administravimo įstatymu 31 straipsnyje nurodytu laikotarpiu.	pateikti reikalaujamą informaciją per 10 darbo dienų nuo reikalavimo gavimo, jeigu nėra pagrįstų priežasčių, dėl kurių nustatomas ilgesnis terminas.
4.15.	Aprašo projekto priedas 4. Prašome Komisijos paaiškinti, kodėl didinamas nusidėvėjimo laikotarpis pvz.: pastatai – 70 metų, nematerialus turtas ir pan. Lyginant Aprašo 4 priedą ir šiuo metu galiojančią Metodikos 6 priedą, Aprašo 4 priede nėra nuotolinės duomenų nuskaitymo sistemos nusidėvėjimo laikotarpio, gal galite paaiškinti, kodėl?	Komentaras. Atsižvelgiant į ūkio subjektų pastabas, administraciniams pastatams nustatytas 50 – 70 metų nusidėvėjimo laikotarpio intervalas, nematerialiam turtui ir spec. programinei įrangai 4 – 15 metų amortizacijos laikotarpio intervalas. Nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos duomenų koncentratoriams nustatytas 10 metų nusidėvėjimo laikotarpis.
5.	Lietuvos auditorių rūmų 2018-12-04 raštas Nr. 1.9-S1466	
5.1.	terminai „priežastingumo ryšys“, „ekonomiškai pagrįstas“, „logiškai pateisinamas“, „nustatytas nediskriminaciniais pagrindais“, „techninė logika“, „pigesnės alternatyvos“, „nebūtinos sąnaudos“ ir „būtinų sąnaudos“ - tai yra vertinamojo pobūdžio sąvokos, kurias geriausiai gali suprasti techninis specialistas, todėl šiuos terminus būtina tikslinti atitinkamai pateikiant pavyzdžius;	Komentaras. Numatoma, kad auditoriaus patikros apimtys ir detalumas bus apibrėžta patikros techninėje užduotyje. Ši nuostata skirta Ūkio subjektams, kurie rengia Reguliavimo apskaitos sistemos aprašus ir paskirsto sąnaudas ir ilgalaikį turtą.
5.2.	56 punkte nurodoma, kad „<...> Paaaiškėjus, kad pagal Aprašo 50 punktą pateiktose reguliuojamosios veiklos ataskaitose nurodyti netikslūs duomenys, Ūkio subjektas privalo nedelsiant raštu informuoti reguliuojančiąją instituciją, nurodant kokius duomenis ir dėl kokių priežasčių turi būti pakoreguoti ir pateikti <u>auditoriaus Įvertinimą</u> , ar atlikti pakeitimai reguliuojamosios veiklos ataskaitose yra reikšmingi bei ar reikalingas pakartotinis auditas <...>“, tačiau nėra aišku, kaip toks įvertinimas bus atliekamas ir reglamentuojamas.	Komentaras. Auditorius atlieka įvertinimą, ar ūkio subjektų atliktos korekcijos reguliuojamosios veiklos ataskaitose nėra reikšmingos ir neturi įtakos auditoriaus išvadai, t. y. auditorius raštu informuoja įmonę, ar reikalingas pakartotinis auditas. Įmonė auditoriaus raštą pateikia Komisijai ir priklausomai nuo to, kokia išvada yra pateikta auditoriaus rašte (reikalingas pakartotinis auditas ar ne), Komisija įpareigoja ūkio subjektą per tam tikrą laiką atlikti pakartotinį auditą arba priima ūkio subjekto patikslintas reguliuojamosios veiklos ataskaitas be atlikto pakartotinio audito. Taip pat žr. 1.14 pastabos vertinimą.
6.	UAB „Lietuvos energijos gamyba“ 2018-12-05 raštas Nr. SD-1054	

6.1.	<p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 4 straipsnio 27 dalimi, taikomieji moksliniai tyrimai yra eksperimentiniai ir (arba) teoriniai darbai, atliekami norint gauti naujų žinių ir pirmiausia skiriami specifiniams praktiniams tikslams pasiekti arba uždaviniams spręsti. Be to, vadovaujantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 15 dalimi, kintamoji šilumos bazinės kainos dedamoji yra kintanti šilumos bazinės kainos dalis, išreiškiama formule, kuri koreguojama kasmet, atsižvelgus į kuro struktūros pasikeitimą ir veiklos efektyvumo užduotis. Bendrovė pažymi, kad norint pasiekti ir (arba) padidinti veiklos efektyvumą, Ūkio subjektai perka mokslinių tyrimų ir (arba) studijų paslaugas, siekiant gauti naujų žinių, sprendimų apie naujausius ir efektyviausius techninius sprendimus, kurie galėtų padidinti Ūkio subjekto veiklos efektyvumą ir sukurti didesnę naudą Ūkio subjekto teikiamų paslaugų vartotojams.</p> <p>Siūloma papildyti Aprašo projekto 24.4.4 papunktį ir jį išdėstyti taip:</p> <p>24.4.6. tyrimų, studijų ir panašaus pobūdžio nematerialaus turto vertę;</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pastaboje minimos studijos, skirtos priimti atitinkamus sprendimus dėl investicijų ar remontų poreikio, dėl to tokio pobūdžio studijos neturėtų būti laikomos ilgalaikiu turtu, kuris sudaro ūkio subjekto reguliuojamo turto vertę, o jo dydis naudojamas skaičiuojant reguliuojamosios veiklos investicijų grąžą. Studijų parengimo sąnaudos nėra siejamos su konkrečiu ilgalaikio turto vienetu, kuriuo teikiamos reguliuojamos paslaugos ir jis būtinas jų užtikrinimui. Tai vienkartinio pobūdžio sąnaudos, sietinos, pavyzdžiui, su ūkio subjekto strateginių, veiklos tobulinimo sprendimų priėmimu, todėl labiau atitinka sąnaudų savybes. Studijų, tyrimų ir panašaus pobūdžio dokumentų rengimo sąnaudos, kurių rengimui pasitelkiami išorės ekspertai bei atitinkančios Aprašo projekto 3 punkte nurodytą paskirstomųjų sąnaudų apibrėžimą, turėtų būti įtraukiamos į ūkio subjekto ataskaitinio laikotarpio administracines sąnaudas. Prašome atkreipti dėmesį į Aprašo 44 punktą, kuris buvo įtrauktas siekiant aiškiau apibrėžti tyrimų, studijų ir panašaus pobūdžio nematerialaus turto atvaizdavimą reguliuojamosios veiklos ataskaitose.</p>
6.2.	<p>Bendrovė atkreipia dėmesį, kad jos valdomuose objektuose yra tam tikros vietos (pvz., dispečerinės), kuriose atsakingas personalas privalo būti visą laiką, norint užtikrinti reguliuojamosios veiklos nepertraukiamumą. Dėl šių priežasčių, Bendrovė privalo aprūpinti savo darbuotojus visomis būtinosiomis personalo reikmėmis, kurios leistų užtikrinti nepertraukiamą paslaugų tiekimą, nepaliekant savo darbo vietos. To nepadarius, mažėja veiklos teikimo patikimumas ir nelaimingo atsitikimo atveju, nuostoliai galėtų būti ženkliai didesni nei investicijos į papildomas bendrąsias personalo reikmes. Taip pat nėra aišku, kokiais kriterijais vadovaujantis ir kas turėtų nuspręsti, jog konkretus turto vienetas yra skirtas bendrosioms personalo reikmėms, o ne konkrečios veiklos atlikimui.</p> <p>Be to, Bendrovė atkreipia dėmesį, kad šio turto nepriskyrimas prie ilgalaikio turto reikštų, kad Bendrovė bus priversta šį turtą traktuoti kaip sąnaudas ir priskirti jas prie paskirstomųjų sąnaudų, nes, kaip įvardinta aukščiau, šios</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Po viešos konsultacijos šio punkto buvo nuspręsta atsisakyti ir tokio turto derinimo principus numatyti Investicijų derinimo apraše.</p>

	<p>sąnaudos yra būtinos, siekiant užtikrinti reguliuojamosios veiklos nepertraukiamumą.</p> <p>Papildyti Aprašo projekto 24.4.7 papunktį ir jį išdėstyti taip:</p> <p>24.4.7. turto, skirto bendrosioms personalo reikmėms (pavyzdžiui, buitinė technika), valdomų teritorijų tvarkymui, neviršijančio 3 tūkst. Eur, vertę, išskyrus tuos atvejus, kai turtas įsigijimas siekiant užtikrinti reguliuojamosios veiklos nepertraukiamumą;</p>	
6.3.	<p>Bendrovė atkreipia dėmesį, kad didžiausias dėmesys yra skiriamas reguliuojamosios veiklos nepertraukiamumui, saugumui, stabilumui. Norint pasiekti aukščiausius kokybės standartus, reikalingos atitinkamos investicijos, kurios ne visada gali būti pasirenkamos iš pigiausių variantų, nes dažniausiai pigiausios alternatyvos nesugeba pasiūlyti geriausio produkto ir (arba) paslaugos palaikymo, garantinio aptarnavimo ir techninės pagalbos. Taip pat, būna atvejų, kai Bendrovė įsigyja ilgalaikį turtą pagal specialius reikalavimus, kai rinkoje yra siūlomi standartizuoti produktai ir (arba) paslaugos, kurie gali užtikrinti reguliuojamosios veiklos paslaugų tiekimą, tačiau negali užtikrinti aukščiausios paslaugų kokybės. Taipogi, Bendrovė atkreipia dėmesį, kad kiekvienas produkto ir (arba) paslaugos tiekėjas gali taikyti kainų diferencijavimą, t. y. skirtingiems pirkėjams gali būti taikomos skirtingos kainodaros, kas neleistų atlikti objektyvią lyginamąją kainų analizę, nes vienam Ūkio subjektui produkto ir (arba) paslaugos tiekėjas gali pasiūlyti kainą, kuri bus mažiausia, o kitam – kainą, kuris nebus mažiausia.</p> <p>Be to, Bendrovė prašo paaiškinti, kokiais kriterijais vadovaujantis Komisija nustatys, kad ilgalaikis turtas turi pigesnes alternatyvas ir jos yra prieinamos tokiomis pačiomis sąlygomis bei sukuria identišką naudą.</p> <p>Bendrovei nėra aišku kokiais kriterijais vadovaujantis turi būti nusprendžiama, jog atitinkamas turtas nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis bei kokiais kriterijais vadovaujantis turi būti nusprendžiama, jog didesnė turto įsigijimo vertė yra skirta įvaizdžio formavimui.</p> <p>Siūlo pakeisti Aprašo projekto 24.4.10 papunktį ir jį išdėstyti taip:</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pakoreguotas Aprašo projekto 24.4.9 papunktis (buvęs 24.4.10 papunktis) ir išdėstytas taip:</p> <p><i>„24.4.9. kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, taip pat ilgalaikį turtą, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis, o didesnė turto įsigijimo vertė yra grindžiama Ūkio subjekto įvaizdžio formavimu.“</i></p>

	<p>24.4.10. kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, taip pat ilgalaikį turtą, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis, o didesnė turto įsigijimo vertė yra grindžiama Ūkio subjekto įvaizdžio formavimu.</p>	
<p>6.4.</p>	<p>Bendrovė atkreipia dėmesį, kad sąvoka perkainojimas gali būti Ūkio subjektų skirtingai traktuojama. Bendrovė siūlo, kad Aprašo projekto 24.5.3 papunktis būtų tiesiogiai susietas su verslo apskaitos standartuose ir Tarptautines finansinės atsakomybės standartuose apibrėžtomis sąvokomis arba apibrėžtas sąvokų dalyje.</p> <p>Taip pat atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos vyriausiojo archyvaro įsakymas dėl bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklės patvirtinimo, 2011 m. kovo 9 d. Nr. V-100 reglamentuoja, jog įmonės turi saugoti savo apskaitos informaciją 10 metų, todėl siūlome numatyti ir konkretų terminą, kuris nebūtų senesnis už numatytą šiuo metu galiojančiuose kituose teisės aktuose.</p> <p>Pakeisti Aprašo projekto 24.5.3 papunktį ir jį išdėstyti taip: 24.5.3. ilgalaikio turto (bet kurios kategorijos) vertės pokytį, dėl turto perkainojimo, atlikto pagal Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) arba verslo apskaitos standartų (VAS) reikalavimus po 2001 m. gruodžio 31 d;</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Ši nuostata nėra nauja, Komisija laikosi nuoseklaus reguliavimo principo ir šios nuostatos neplanuoja keisti. Atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo projekto 4 punktą numato, kad kitos sąvokos naudojamos Apraše atitinka sąvokas, nustatytas Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme, Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, Šilumos kainų nustatymo metodikos principų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 889 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos principų aprašo patvirtinimo“, Metodikoje, Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše, patvirtintame Komisijos 2010 m. spalio 4 d. nutarimu Nr. O3-202 „Dėl Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“, Verslo apskaitos standartuose bei Tarptautiniuose apskaitos standartuose. Atsižvelgiant į tai, papildomai nurodyti, kad perkainojimo sąvoka suprantama kaip Tarptautiniuose finansinės atskaitomybės standartuose (TFAS) arba verslo apskaitos standartuose (VAS) nėra tikslinga.</p>
<p>6.5.</p>	<p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 135 straipsnio 3 dalimi, darbuotojams, kurių darbo santykiai su darbdaviu tęsiasi ilgiau negu penkerius metus, už mokymosi atostogas, nurodytas šio straipsnio 1 ir 2 dalyse, jeigu dalyvavimas neformaliojo suaugusiųjų švietimo programoje yra susijęs su darbuotojo kvalifikacijos kėlimu, trunkančias iki dešimt darbo dienų per vienus darbo metus, <i>paliekama ne mažiau kaip pusė darbuotojo vidutinio darbo užmokesčio.</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Mokymosi ir papildomų atostogų sąnaudos, viršijančios Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytas privalomas išmokas, turėtų būti priskiriamos nepaskirstomoms sąnaudoms. Jeigu ūkio subjektai patiria mokymosi ar papildomų atostogų sąnaudų, kurios privalomos remiantis Lietuvos Respublikos</p>

	<p>Vadovaujantis Darbo kodekso 138 straipsnio 1 dalimi, darbuotojams iki aštuoniolikos metų, darbuotojams, vieniems auginantiems vaiką iki keturiolikos metų arba neįgalų vaiką iki aštuoniolikos metų, ir neįgaliems darbuotojams suteikiamos dvidešimt penkių darbo dienų kasmetinės atostogos (jeigu dirbama penkias dienas per savaitę) arba trisdešimt darbo dienų kasmetinės atostogos (jeigu dirbama šešias darbo dienas per savaitę). Vadovaujantis Darbo kodekso 138 straipsnio 3 dalimi, darbuotojams, auginantiems neįgalų vaiką iki aštuoniolikos metų arba du vaikus iki dvylikos metų, suteikiama viena papildoma poilsio diena per mėnesį (arba sutrumpinamas darbo laikas dviem valandomis per savaitę), o auginantiems tris ir daugiau vaikų iki dvylikos metų, – dvi dienos per mėnesį (arba sutrumpinamas darbo laikas keturiomis valandomis per savaitę), mokant darbuotojui jo vidutinį darbo užmokestį.</p> <p>Vadovaujantis Darbo kodekso 138 straipsnio 4 dalimi, teisės į šio straipsnio 3 dalyje nustatytas papildomas poilsio dienas neturintiems darbuotojams, auginantiems vaiką iki keturiolikos metų, kuris mokosi pagal priešmokyklinio ugdymo, pradinio ugdymo ar pagrindinio ugdymo programas, suteikiama ne mažiau kaip pusė darbo dienos laisvo nuo darbo laiko per metus pirmąją mokslo metų dieną, mokant darbuotojui jo vidutinį darbo užmokestį.</p> <p>Vadovaujantis aukščiau minėtomis Darbo kodekso straipsnių dalimis, Bendrovė pažymi, kad šios darbo užmokesčio sąnaudos yra privalomos, nes kiekvienas darbuotojas turi teisę jas gauti. Tai reiškia, kad Aprašo 41.9 papunktis prieštarauja Darbo kodeksui.</p> <p>Pakeisti Aprašo projekto 41.9 papunktį ir jį išdėstyti taip: 41.9. sąnaudas įvairioms kultūros, sveikatinimo ir sporto paslaugoms, pašalpas gimus vaikui, mokymosi ir papildomų atostogų sąnaudas, pašalpas mirties atveju, pašalpas už nepilnamečius ir neįgalius šeimos narius, paramą profsajungoms bei kitas išmokas darbuotojams, viršijančias Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytas privalomas išmokas;</p>	<p>darbo kodeksu, tokios sąnaudos gali būti priskiriamos paskirstomoms sąnaudoms.</p>
6.6.	<p>Bendrovė atkreipia dėmesį, kad savaime nelaimingi atsitikimai darbe, profesinės ligos ar sužalojimai negali būti laikomi neteisėtais veiksmais ir</p>	<p>Neatsižvelgta.</p>

	<p>(arba) neveikimu. Tai yra rizikos, kurias galima valdyti, bet ne visiškai eliminuoti. Ūkio subjektas, norėdamas minimizuoti šias rizikas, gali naudotis rizikos valdymo priemonėmis, tokiomis kaip papildomas draudimas, papildomi rizikos valdymo mokymai bei papildomų saugos įrankių įsigijimas. Bendrovė pažymi, kad Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – VKEKK) tokias rizikos valdymo priemones priskiria prie nepaskirstomų sąnaudų, t. y. sąnaudų, kurios nebūtinės nei galutinėms paslaugoms (produktams) teikti (reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) vertei kurti), nei verslui palaikyti (užtikrinti reguliuojamosios veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą), tačiau tuo pačiu metu teigia, kad galimos neigiamos pasekmės būtų dėl Ūkio subjekto neteisėtų veiksmų ar neveikimo.</p> <p>Pašalinti iš Aprašo projekto 41.11 papunktį:</p> <p>41.11. sąnaudas, patirtas dėl Ūkio subjekto neteisėtų veiksmų ar neveikimo (pavyzdžiui, kompensacijos dėl nelaimingų atsitikimų darbe, kompensacijos už darbuotojo patirtą žalą (nuostolius) dėl profesinės ligos, sužalojimo, kompensacijos, kai pažeidžiami darbuotojo turtiniai interesai dėl neteisėto darbo sutarties sąlygų pakeitimo, nušalinimo nuo darbo ar atleidimo iš darbo ir kiti Ūkio subjekto neteisėti veiksmai ar neveikimas);</p>	<p>Sąnaudos, atsiradusios dėl ūkio subjekto neteisėtų veiksmų ir neveikimo, negali būti pripažįstamos paskirstomomis sąnaudomis ir tokių sąnaudų vartotojai neturi dengti per kainą.</p>
6.7.	<p>Bendrovė atkreipia dėmesį, kad Lietuvos Respublikoje nei viena draudimo bendrovė nedraudžia Ūkio subjektų neteisėtų veiksmų. Komisijos pateikti pavyzdžiai, tokie kaip vadovų civilinės atsakomybės draudimas ar darbdavio draudimas nuo nelaimingų atsitikimų darbe yra standartinės rizikos valdymo priemonės, kurios draudžia nuo standartinių draudiminių situacijų, kurios negali būti laikomas neteisėtais veiksmais. Šios rizikos valdymo priemonės leidžia Ūkio subjektui lengviau valdyti rizikas, o taip pat įvykus draudiminių įvykiui, greičiau ir su mažesniu nuostoliu vartotojui pašalinti visas neigiamas pasekmes.</p> <p>Pašalinti iš Aprašo projekto 41.12 papunktį:</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žr. 4.9 pastabos vertinimą.</p>

	<p>41.12. papildomo darbuotojų draudimo sąnaudas (išskyrus tas, kurios privalomos teisės aktais), kai draudžiamieji įvykiai kyla iš neteisėtų Ūkio subjekto veiksmų, t. y. kai draudžiamasis įvykis atsiranda dėl Ūkio subjekto padarytų teisės aktų pažeidimų arba pareigų pažeidimų, aplaidumo, klaidų, netikslumų, neteisėtų veiksmų, neveikimo, kuriuos atliko apdrausti darbuotojai ar Ūkio subjektas (pvz.: vadovų civilinės atsakomybės draudimas, darbdavio draudimas nuo nelaimingų atsitikimų darbe ir pan.). Taip pat darbuotojų gyvybės draudimo sąnaudas.;</p>	
<p>6.8.</p>	<p>Žr. Bendrovės komentarą Nr. 3.</p> <p>Pakeisti Aprašo projekto 41.20 papunktį:</p> <p>41.20. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo prestižo, investicinio turto, finansinio turto, kito ilgalaikio turto, kuris nėra būtinas reguliuojamajai veiklai vykdyti, taip pat ilgalaikio turto, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis, o didesnė turto įsigijimo vertė yra grindžiama Ūkio subjekto įvaizdžio formavimu;</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pakoreguotas Aprašo projekto 41.20 papunktis ir išdėstytas taip: <i>„41.20. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo prestižo, investicinio turto, finansinio turto, kito ilgalaikio turto, kuris nėra būtinas reguliuojamajai veiklai vykdyti, taip pat ilgalaikio turto, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis, didesnė turto įsigijimo vertė yra grindžiama Ūkio subjekto įvaizdžio formavimu;“</i></p>
<p>6.9.</p>	<p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo (toliau – Teisėkūros įstatymas) 3 straipsnio 6 dalimi, teisėkūroje vadovujamasi aiškumo principu, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas. Šiuo atveju, Aprašo 41.24 papunktis prieštarauja aiškumo principui, nes neapibrėžia, kokios sąnaudos yra priskiriamos nepaskirstomoms.</p> <p>Be to, 2018 m. lapkričio 21 d. VKEKK paskelbtoje derinimo pažymos „Dėl nutarimo projekto „Dėl šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo““ 4.4 papunktyje, VKEKK nurodė, kad siekia „<...> suvienodinti Aprašo projekto nuostatas su kituose Komisijos reguliuojamuose sektoriuose (elektros, dujų, ir vandens) taikomais sąnaudų paskirstymo reikalavimais ir šių sąnaudų pripažinimu nustatant kainas.“. Bendrovė atkreipia dėmesį, kad 2014 m. balandžio 29 d. VKEKK nutarimo Nr. O3-112 „Dėl Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu</p>	<p>Atsižvelgta.</p>

	<p>susijusių reikalavimų aprašo patvirtinimo“ 32.1–32.17 papunkčiuose, kuriuose yra nurodomos sąnaudos, kurios yra priskiriamos prie nepaskirstomų sąnaudų, nėra tokios sąnaudų grupės kaip „<i>kitos nepaskirstomos sąnaudos</i>“. Aprašo projekto 41.24 papunktis ne tik prieštarauja VKEKK siekiui suvienodinti reguliavimą skirtingose energetikos sektoriuose, bet ir Teisėkūros įstatymo 3 straipsnio 7 daliai, t. y. sistemiškumo principui, reiškiančiu, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje, žemesnės teisinės galios teisės aktai neturi prieštarauti aukštesnės teisinės galios teisės aktams, įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai turi būti rengiami ir priimami taip, kad įsigaliojūt kartu su įstatymu ar atskiromis jo nuostatomis, kurias šie teisės aktai įgyvendina.</p> <p>Pašalinti iš Aprašo projekto 41.24 papunktį:</p> <p>41.24. kitas nepaskirstomas sąnaudas.</p>	
6.10.	<p>Vadovaujantis Teisėkūros įstatymo 3 straipsnio 6 dalimi, teisėkūroje vadovaujamasi aiškumo principu, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas. Bendrovė atkreipia dėmesį, kad sąvoka „protingas terminas“ yra neapibrėžta Aprašo projekte, todėl VKEKK ir Ūkio subjekto šios sąvokos interpretavimas gali būti visiškai skirtingas.</p> <p>Pakeisti Aprašo projekto 48 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>48. Reguluojančioji institucija turi teisę reikalauti, kad Ūkio subjekto parengtas Sistemos aprašas atitiktų Aprašo reikalavimus. Reguluojančiajai institucijai pareikalavus, Ūkio subjektai privalo pakoreguoti ir pateikti reguliuojančiajai institucijai patikslintą Sistemos aprašą per reguliuojančiosios institucijos nustatytą ne trumpesnę nei 30 kalendorinių dienų protingą terminą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žr. 4.12 pastabos vertinimą. Nepriklausomiems šilumos gamintojams neturėtų būti taikomi kitokie informacijos teikimo terminai nei šilumos tiekėjams.</p>
6.11.	<p>Bendrovė atkreipia dėmesį, kad informacijos patikslinimas bei papildomos informacijos pateikimas yra sudėtingas ir kompleksinis darbas. Informacijos pateikimas už ankstesnius nei paskutinis praėjęs laikotarpis arba specifinio</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žr. 4.13 pastabos vertinimą. Nepriklausomiems šilumos gamintojams neturėtų būti taikomi kitokie informacijos teikimo terminai nei šilumos tiekėjams.</p>

	<p>pobūdžio informacijos pateikimas, gali reikalauti ilgesnio nei 10 darbo dienų pateikimo termino.</p> <p>Papildyti Aprašo 55 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>55. Reguluojančiajai institucijai raštu pareikalavus, Ūkio subjektas per 20 darbo dienų privalo detalizuoti reguliuojančiajai institucijai pateiktus dokumentus ir (arba) suteikti papildomos informacijos už paskutinį praėjusį laikotarpį. Informacija už ankstesnius nei paskutinis praėjęs laikotarpis arba specifinio pobūdžio informacija, turi būti pateikta per 30 darbo dienų. Ūkio subjektas privalo užtikrinti, kad reguliuojančiajai institucijai teikiama informacija būtų tiksli, teisinga, pagrįsta, palyginama ir išsami.</p>	
6.12.	<p>Bendrovė atkreipia dėmesį, kad nustačius pagal Aprašo 50 punktą reguliuojamos veiklos ataskaitose netikslumus, Bendrovė negali nedelsiant pateikti informacijos apie tai, kokie duomenys ir dėl kokių priežasčių turi būti pakoreguoti ir pateikti auditoriaus įvertinimą, ar atlikti pakeitimai reguliuojamosios veiklos ataskaitose yra reikšmingi bei ar reikalingas pakartotinis auditas. Nustačius netikslumus, Bendrovė informuoja auditą atlikusi juridinį asmenį, kuris negali nedelsiant pateikti išvados.</p> <p>Pakeisti Aprašo projekto 56 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>56. Paaiškėjus, kad pagal Aprašo 50 punktą pateiktose reguliuojamosios veiklos ataskaitose nurodyti netikslūs duomenys, Ūkio subjektas privalo nedelsiant raštu informuoti reguliuojančiąją instituciją, nurodant kokie duomenys ir dėl kokių priežasčių turi būti pakoreguoti. Be to, Ūkio subjektas privalo kuo greičiau pateikti auditoriaus įvertinimą, ar atlikti pakeitimai reguliuojamosios veiklos ataskaitose yra reikšmingi bei ar reikalingas pakartotinis auditas, ir per 10 darbo dienų (po pakartotinio audito, kai jis yra reikalingas) reguliuojančiajai institucijai pateikti patikslintas reguliuojamosios veiklos ataskaitas. Komisijai patikslintos ataskaitos turi būti pateikiamos per Komisijos Duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistemą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Jeigu ūkio subjektas negali nedelsiant pateikti auditoriaus įvertinimo, toks Ūkio subjektas informuodamas reguliuojančiąją instituciją dėl pastebėtų netikslių duomenų nurodo, kada pateiks audito įvertinimą dėl atliktų pataisymų reikšmingumo ir pakartotinio audito reikalingumo.</p>
6.13.	<p>Žr. Bendrovės komentarą Nr. 10.</p> <p>Pakeisti Aprašo projekto 60 punktą ir jį išdėstyti taip:</p>	<p>Neatsižvelgta.</p>

	<p>60. Reguluojančiosios institucijos turi teisę iš Ūkio subjektų per reguliuojančiosios institucijos nustatytą protingą terminą, bet ne trumpesni nei 130 darbo kalendorinių dienų terminą, gauti visą informaciją ir dokumentus, įskaitant pirminių apskaitos dokumentų kopijas, būtinus Įstatyme numatytoms reguliuojančiosios institucijos funkcijoms vykdyti.</p>	<p>Žr. 4.14 pastabos vertinimą. Nepriklausomiems šilumos gamintojams neturėtų būti taikomi kitokie informacijos teikimo terminai nei šilumos tiekėjams.</p>
<p>6.14.</p>	<p>Bendrovė atkreipia dėmesį, kad Duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistema (toliau – DSAIS) ne visada yra prieinama bei leidžia sklandžiai įkelti VKEKK prašomą informaciją. Be to, DSAIS yra pritaikytas standartinėms ataskaitų formoms, todėl, dėl Bendrovės specifinės veiklos bei didelio teikiamų reguliuojamų paslaugų kiekio, Bendrovė ne visada gali pateikti VKEKK reikiamą informaciją reikiamu formatu ir forma.</p> <p>Papildyti Aprašo projekto 61 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>61. Aprašo priedus bei kitus dokumentus, nurodytus 50 punkte, Ūkio subjektas privalo pateikti elektronine forma per Komisijos Duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistemą. Esant techniniams nesklaidumams ir (arba) dėl objektyvių ir Komisijai žinomų priežasčių, Ūkio subjektas gali teikti Aprašo priedus bei kitus dokumentus per elektrinį ir (arba) registruotą paštą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Reguliuojamosios veiklos ataskaitos turi būti pateikiamos per DSAIS sistemą. Jeigu dėl techninių kliūčių nėra galimybės pateikti ataskaitas laiku, galima jas siųsti raštu arba el. paštu, tačiau po techninių nesklaidumų eliminavimo, ūkio subjektas turi pakartotinai pateikti ataskaitas per DSAIS.</p>
<p>6.15.</p>	<p>Aprašo projekto 46 punktas nurodo, kad Ūkio subjektai veiklą pradėję po Aprašo įsigaliojimo dienos reguliuojančiajai institucijai privalo per šešis mėnesius nuo veiklos vykdymo pradžios pateikti Reguliavimo apskaitos sistemos laisvos formos aprašą. Be to, Aprašo projekto 48 punktas nurodo, kad reguliuojančioji institucija turi teisę reikalauti, kad Ūkio subjekto parengtas Sistemos aprašas atitiktų Aprašo reikalavimus. Reguluojančiajai institucijai pareikalavus, Ūkio subjektai privalo pakoreguoti ir pateikti reguliuojančiajai institucijai patikslintą Sistemos aprašą per reguliuojančiosios institucijos nustatytą protingą terminą.</p> <p>Bendrovė atkreipia dėmesį, kad Aprašo projekte nurodytos tik Ūkio subjekto pareigos teikti visą privalomą informaciją, susijusią su Sistemos aprašu, tačiau nepateikiamas terminas, per kurį VKEKK privalo įvertinti ir suderinti Ūkio subjekto pateiktą Sistemos aprašą arba jo pakeitimus.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad jei būtų atsižvelgta į siūlymą, Komisijai išaugtų administracinė našta ir ūkio subjektai galimai negalėtų vesti reguliavimo apskaitos kol Komisija nepriimtų nutarimo, kad Reguliavimo apskaitos sistemos aprašas atitinka Aprašo projekte numatytus reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų reikalavimus, arba Komisijai nustačius neatitiktis ūkio subjektas reguliavimo apskaitoje turėtų daryti korekcijas už visus metus.</p>

	Papildyti Aprašo projektą nauju punktu, kuris numatyty terminą, per kurį VKEKK privalo įvertinti ir suderinti Ūkio subjekto pateiktą Sistemos aprašą arba jo pakeitimus.	
7.	UAB „Litesko“ 2018-12-05 raštas Nr. 1.21-1081	
7.1.	<p>Nutarimo projekto 2.4 punktas: <i>„nurašyto į sąnaudas ilgalaikio turto vertė, susidariusi dėl Aprašo 4 priede pakeistų nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpį, pripažįstamos paskirstomosiomis sąnaudomis“.</i></p> <p>Neaiškus šio punkto praktinis taikymas. Ar ši nuostata liečia išimtinai tik sąnaudų paskirstymą metinių ataskaitų pildymo metu ar šios sąnaudos bus vertinamos ir šilumos kainos dedamųjų nustatymo metu? Kaip turi būti įrodomas faktas, kad sąnaudos susidarė dėl pakeistų nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvų?</p> <p>Pateikti Nutarimo projekto 2.4 punkto praktinio taikymo pavyzdį.</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Ilgalaikio turto likutinės vertės nurašymo sąnaudos (jei tokios susidarytų) susidaro tuomet, kai buvusiam Komisijos Metodikos 6 priede numatytas ar individualiu teisės aktu ūkio subjektui nustatytas nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpis buvo ilgesnis nei Aprašo projekto 4 priede nustatytas atitinkamo ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpis. Pavyzdžiui, tam tikram ilgalaikiam turtui Komisija atskiru nutarimu ūkio subjektui buvo nustatę 8 metų nusidėvėjimo laikotarpį, o Aprašo projekte yra numatytas 6 metų laikotarpis. Minėtas turtas jau dėvėjosi 7 metus. Sutrumpinus nusidėvėjimo laikotarpį, likusi vienerių metų nudėvėtina turto vertė turi būti nurašoma į sąnaudas ir priskiriama paskirstomoms sąnaudoms.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad atsižvelgiant į kitų ūkio subjektų pastabas buvo pakoreguotas Aprašo projekto 4 priedas.</p> <p>Pažymėtina, kad Metodikos 74.8 punkte yra numatyta, kad šilumos kainų (kainų dedamųjų) perskaičiavimo metu galima įvertinti kitus, nuo Ūkio subjekto valios nepriklausančių veiksmų nulemtus, neišvengiamus sąnaudų pokyčius.</p>
7.2.	<p>Nutarimo projekto 2.5 punktas: <i>„per 6 mėnesius po nutarimo įsigaliojimo dienos šilumos sektoriaus įmonės Komisijai pateikia pagal šiuo nutarimu patvirtintą Aprašą patikslintą Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą“.</i></p> <p>Kaip ir teikiant pastabas ankstesnei Nutarimo projekto versijai UAB „LITESKO“ (toliau – Bendrovė) neaiškus tokio reikalavimo poreikis, Bendrovės vertinimu jis perteklinis. Komisija neatlieka reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašo suderinimo todėl nėra aišku kodėl minėtas dokumentas turi būti teikiamas</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pakoreguotas Nutarimo projekto 2.5 papunktis ir išdėstytas taip: <i>„2.5. per 6 mėnesius po nutarimo įsigaliojimo dienos šilumos sektoriaus įmonės Komisijai pateikia pagal šiuo nutarimu patvirtintą Aprašą patikslintą Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą kartu su Reguluojamosios veiklos ataskaitomis už 2019 metus. Ūkio subjektai, kurių finansiniai metai nesutampa su kalendoriniais metais, patikslintą Reguliavimo apskaitos</i></p>

anksčiau nei pati metinė atskaitomybė (reguliacinių ataskaitų rinkinys). Toks reikalavimas tik nepagrįstai didina administracinę naštą ir sukuria perteklines procedūras.

Kaip rodo praktika, Komisija neatlieka išankstinės (iki audituotų ataskaitų pateikimo momento) reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašų analizės. Analogiškas reikalavimas buvo įtvirtintas ir priimant Metodiką (įsigaliojusią nuo 2014 m. sausio 1 d.), ūkio subjektai buvo verčiami teikti aprašus, tačiau iki šios dienos nesame gavę jokio Komisijos komentaro dėl jų tinkamumo. Todėl Bendrovės vertinimu šis reikalavimas yra tik deklaratyvus ir realaus poreikio teikti reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašus anksčiau nei parengiamos audituotos reguliacinės metinės ataskaitos nėra. Priešingu atveju Apraše turi būti numatyta konkreti Komisijos pareiga peržiūrėti ūkio subjektų pateiktus reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašus bei pateikti jų įvertinimą.

Taip pat svarbu pažymėti, kad reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašų parengimas nėra įmanomas nesant atnaujintų reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo praktinės rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos). Komisija derinimo pažymoje atsakydama į daugelį ūkio subjektų klausimų referuoja į atnaujintas Rekomendacijas, kuriose bus pateikti konkretūs sąnaudų paskirstymo pavyzdžiai. Tačiau Rekomendacijos nėra atnaujintos iki šiol ir rinkos dalyviams net nėra nurodyta bent preliminari jų paskelimo data. Nesant Rekomendacijų ir žinant praktiką su ankstesne rekomendacijų versija, kai jų galutinis variantas buvo pateiktas tik po naujo reglamentavimo pradžios (t. y. po 2014-01-01), prašome naikinti Nutarimo projekto 2.5 punkto reikalavimą, nes jo įgyvendinimas priklauso nuo Komisijos savalaikių išaiškinimų bei Rekomendacijų parengimo.

Atkreipiame Komisijos dėmesį, priešingai nei nurodoma derinimo pažymoje, sąnaudų paskirstymas reikšmingai keičiasi tiems šilumos

atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą pateikia kartu su Reguluojamosios veiklos ataskaitomis už 2019–2020 finansinius metus;“

Atkreiptinas dėmesys, kad jei būtų atsižvelgta į siūlymą Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą derinti, Komisijai išaugtų administracinė našta ir ūkio subjektai galimai negalėtų vesti reguliavimo apskaitos kol Komisija nepriimtų nutarimo, kad Reguliavimo apskaitos sistemos aprašas atitinka Aprašo projekte numatytus reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimus, arba Komisijai nustačius neatitiktis ūkio subjektas reguliavimo apskaitoje turėtų daryti korekcijas už visus metus.

	<p>tiekejams, kurių teritorijoje veikia nepriklausomi šilumos gamintojai, taigi Rekomendacijų atnaujinimas yra būtinas ne dėl ūkio subjektų patogumo, o dėl to, kad iki galo nėra aiškus naujas reglamentavimas ir jo praktinis taikymas.</p> <p>Panaikinti Nutarimo projekto 2.5 punktą.</p> <p>Kuo skubiau paskelbti atnaujintas Rekomendacijas bei organizuoti viešą pristatymą tiek dėl sąnaudų paskirstymo principų, tiek dėl kainodaros principų, įsigaliosiančių nuo 2019 m. sausio 1 d.</p> <p>Neatsižvelgus į Bendrovės siūlymą naikinti Nutarimo projekto 2.5 punktą, jį išdėstyti taip:</p> <p><i>„Nustatyti, kad per 6 mėnesius nuo Rekomendacijų viešo paskelbimo per Aprašo įsigaliojimo dienos šilumos sektoriaus įmonės pateikia patikslintą Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą, o Komisija ne vėliau kaip iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos pateikia pastabas ūkio subjektams dėl laisvos formos aprašų atitikimo Aprašo reikalavimams“.</i></p>	
7.3.	<p>Apraše yra atsisakoma daugelio nuostatų, įtvirtintų šiuo metu galiojančioje Metodikoje (pvz. balanso straipsnių skirstymo, sandorių tarp verslo atskleidimo, tam tikrų priedų pildymo ir kt.), o tai, tikėtina, reiškia, kad reikalavimas buvo perteklinis, sunkiai įgyvendinamas arba netinkamai reglamentuotas. Tačiau niekaip nesprenžiamas tokių reikalavimų būvimas pildant 2018 metų RAS ataskaitas.</p> <p>Komisija derinimo pažymyje formaliai nurodo, kad 2018 metų atskaitoms turi būti taikomos Metodikos (galiosiančios iki 2019-01-01) nuostatos, tačiau tai iš esmės niekaip nesprenžia jau daugelį metų egzistuojančios problemos, kai ūkio subjektai priversti pildyti perteklines ataskaitas (Metodikos priedus), kurie yra neinformatyvūs bei nereikalingi Komisijos funkcijų vykdymui bei nepagrįstai didina ūkio subjektų administracinę naštą. Atsižvelgiant į tai, kad kartu su Aprašo pakeitimais yra atliekami ir kitų teisės</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Ši pastaba skirta ne Aprašo projektui, o Metodikai. Metodikos 2 priedo naikinimas negalimas, nes dalis šio priedo informacijos keliasi į Metodikos 3 priedą.</p>

	<p>aktų pakeitimai, prašome panaikinti Metodikos (galiosiančios iki 2019-01-01) 2 priedą (Konsoliduota turto ir kapitalo ataskaita).</p> <p>Siūlome panaikinti Metodikos (galiosiančios iki 2019-01-01) 2 priedą (Konsoliduota turto ir kapitalo ataskaita).</p>	
7.4.	<p>Aprašo 3.3 punktas: <i>„Nepaskirstomosios sąnaudos – sąnaudos, kurias patiria ūkio subjektas ataskaitiniu laikotarpiu, tačiau kurios nebūtinos nei galutinėms paslaugoms (produktams) teikti (reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) vertei kurti), nei verslui palaikyti (užtikrinti reguliuojamosios veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą). Šias sąnaudas Ūkio subjektas patiria savo investicijų grąžos sąskaita.“</i></p> <p>Bendrovės vertinimu šis apibrėžimas visiškai neatitinka šiai sąnaudų grupei priskiriamų sąnaudų pobūdžio. Pvz. palūkanų sąnaudos, jų negalima įtraukti į šilumos kainą, tačiau jos daugeliu atvejų yra tiesiogiai susijusios su šilumos tiekimo veikla, investicinių projektų vykdymo, t. y. jos yra būtinos galutinėms paslaugoms (produktams) teikti, nepertraukiamam ir saugiam šilumos tiekimui užtikrinti. Tokių pavyzdžių yra ir daugiau.</p> <p>Siūlome tikslinti nepaskirstomų sąnaudų apibrėžimą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Šilumos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, elektros ir gamtinių dujų sektoriuose apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklių suvienodinimo tikslais buvo atsisakyta skirstyti verslo vienetams ir paslaugoms nebūtinosiomis pripažįstamas sąnaudas, jas iš karto priskiriant nepaskirstomų sąnaudų kategorijai.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad visuose Komisijos sektoriuose naudojama analogiška sąvoka. Pažymėtina, kad analogiška sąvoka yra pateikta ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 889 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos principų aprašo patvirtinimo“ patvirtintame Šilumos kainų nustatymo metodikos principų apraše.</p>
7.5.	<p>Žemiau pateikiami klausimai bei situacijos yra aktualios su prielaida, kad šilumos tiekėjo aptarnaujamoje teritorijoje veikia nepriklausomi šilumos gamintojai ir yra viena šilumos tiekimo sistema:</p> <p>a) prašome paaiškinti ar Aprašo 10.1.1 punkte išskiriamoje paslaugoje šilumos (produkto) gamyba yra nurodomos tik konkurencinių įrenginių</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Pirmiausia pažymime, kad nei Supirkimo tvarka, nei Aprašo projektas neapriboja šilumos tiekėjo teisės savarankiškai numatyti kokie įrenginiai yra priskiriami Šilumos (produkto) gamybos paslaugai ir kokie įrenginiai priskiriami šilumos poreikio piko pajėgumų bei rezervinės šilumos gamybos galios užtikrinimo paslaugai. Savo ruožtu Aprašo projekto nuostatos nustato kokios sąnaudos minėtose paslaugose yra priskiriamos prie paskirstomųjų sąnaudų, o sąnaudos viršijančios Aprašo projekte numatytus limitus yra priskiriamos prie nepaskirstomųjų sąnaudų ir neįtraukiamos į šilumos kainas.</p> <p>a) Atsakant į klausimą, pažymime, šilumos (produkto) gamybos paslaugai gali būti priskiriamos sąnaudos tų įrenginių, kurių sąnaudos nėra įtrauktos į šilumos poreikio pajėgumų bei</p>

<p>(šilumos generavimo šaltiniai, kurie pagal Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašą (toliau – Supirkimo aprašas) gali dalyvauti šilumos supirkimo aukcionuose ir nepriskirtini piko bei rezervo pajėgumams) sąnaudos?</p> <p>b) ar galima situacija, kad visi šilumos tiekėjo turimi katilai būtų priskirti tik Aprašo 10.1.2 punkte nurodytai paslaugai (šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimas)?</p> <p>c) kaip turi būti užtikrinamas reikalavimas neviršyti Aprašo 10.1.1 ir 10.1.2 punktuose nurodytoms paslaugoms nustatytas galių ribas (Aprašo 24.4.8 punktas)? Ar gali to paties šilumos generavimo šaltinio sąnaudos būti priskiriamos/paskirstomos ir Aprašo 10.1.1, ir 10.1.2 punktų paslaugoms? Kur ir kaip turi būti apskaitomos sąnaudos, viršijančios galių ribas?</p> <p>d) Aprašo 12.1 punkte nėra aprašomas sąnaudų/turto paskirstymas esant kogeneraciniam įrenginiui. Aprašo 13 punkte pateikiama tik bendra taisyklė nedetalizuojant kaip turi būti atliekamas paskirstymas tarp Aprašo 10.1.1 ir 10.1.2 punktų paslaugų analogiškai ir Aprašo 39 punktas – apkrautas terminais, o konkrečios esmės, aiškios paskirstymo tvarkos nėra. pateikite pavyzdinį Aprašo 12.1 punkte aprašytų veiksmų (turto ir sąnaudų paskirstymo) skaičiavimą, pradedant nuo pirminio etapo, kai teorinio ūkio subjekto visi turimi šilumos generavimo įrenginiai su galios pertekliumi ir kogeneraciniu įrenginiu yra suskirstomi į pikinius, rezervinius ir konkurencinius (10.1.1 verslo vienetą) ir vėliau atskleidžiant visą turto vertės ir sąnaudų paskirstymo schemą, skaičiavimą.</p>	<p>rezervinę šilumos gamybos galios užtikrinimo paslaugą ir atitinka kitus Apraše numatytus priskyrimo reikalavimus.</p> <p>b) Kaip minėta aukščiau, kadangi Supirkimo tvarkos ir Aprašo projekto nuostatomis nesiekama apriboti šilumos tiekėjų priimamų sprendimų savarankiškumo, minėtų teisės aktų nuostatos nedraudžia šilumos tiekėjui savarankiškai priskirti įrenginius, kurie užtikrintų šilumos poreikio piko ir (ar) rezervinius šilumos gamybos pajėgumus. Vis dėlto, norime pažymėti, jog Supirkimo tvarkoje yra numatytas apribojimas dėl minėtai paslaugai priskiriamų įrenginių galios, todėl atsakant į klausimą, informuojame, jog tokia situacija yra galima, tol kol priskiriamų įrenginių galia neviršija Supirkimo tvarkoje nustatytų reikalavimų.</p> <p>c) žr. 1.4 pastabos vertinimą.</p> <p>Šilumos generavimo įrenginių sąnaudos, viršijančios pagal Supirkimo tvarką numatytas priskirtinų galių ribas, kaip numatyta Aprašo projekto 41.21 papunktyje turi būti nurodomos prie nepaskirstomų sąnaudų.</p> <p>d) papildytas Aprašo projekto 12.1 papunktis 12.1.6 papunkčiu ir išdėstytas taip:</p> <p>„12.1. jei Ūkio subjekto aptarnaujamoje teritorijoje veikia nepriklausomi šilumos gamintojai, ilgalaikį turtą ir sąnaudas Ūkio subjektas turi paskirstyti tokia tvarka:</p> <p>12.1.1. ilgalaikį turtą (šilumos generavimo šaltinius įrenginius (įskaitant ir dūmų ekonomizerius)), kurių galia neviršija 70 proc. centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos vidutinio paros galios poreikio esant šalčiausio penkiadienio aplinkos oro temperatūrai maksimalaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos poreikio, Ūkio subjektas turi priskirti šilumos (produkto) gamybos paslaugai (Aprašo 10.1.1 papunktis) (neskaidant šilumos generavimo įrenginių vertės);</p> <p>12.1.2. ilgalaikį turtą (šilumos generavimo šaltinius įrenginius (įskaitant ir dūmų ekonomizerius)), kurių galia neviršija</p>
---	---

		<p>šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinių šilumos gamybos pajėgumų poreikio (išskyrus atvejus, kai ir rezervinių šilumos gamybos pajėgumų ribojimas neužtikrintų būtinų sąnaudų saugiam ir patikimam šilumos tiekimui), kurių nustatymas reglamentuojamas Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše, Ūkio subjektas turi priskirti Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugai (Aprašo 10.1.2 papunktis) (neskaidant šilumos generavimo įrenginių vertės);</p> <p>12.1.3. kitą su Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetu (Aprašo 10.1 papunktis) susijusį ilgalaikį turtą Ūkio subjektas, laikydamasis Aprašo 7 punkte nurodytų principų, turi priskirti ar paskirstyti Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms, vadovaudamasis Apraše numatytais apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis;</p> <p>12.1.4. sąnaudas, susijusias su ilgalaikiu turtu, Ūkio subjektas turi priskirti ar paskirstyti Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms priklausomai nuo to, kokiai paslaugai buvo priskirtas turtas, lėmęs tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą);</p> <p>12.1.5. Visas likusias su Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetu (Aprašo 10.1 papunktis) susijusias sąnaudas Ūkio subjektas, laikydamasis Aprašo 7 punkte nurodytų principų, turi priskirti ar paskirstyti Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms vadovaudamasis Apraše numatytais apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis.</p> <p>12.1.6. Priskyrus Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ar Šilumos poreikio piko pajėgumų ir</p>
--	--	---

		<p>rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms kogeneracinę jėgainę, jos ilgalaikis turtas ir sąnaudos atskiriamos Aprašo 13, 24.6 ir 39 punktuose numatyta tvarka.“</p> <p>Pavyzdžio pateikimo klausimas bus sprendžiamas Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo praktinių rekomendacijų rengimo metu.</p>
7.6.	<p>Aprašo 12.2 punktas:</p> <p>„Jei Ūkio subjekto aptarnaujamoje teritorijoje nepriklausomi šilumos gamintojai neveikia, tuomet Ūkio subjektui netaikomas reikalavimas Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto (Aprašo 10.1 papunktis) sąnaudas ir ilgalaikį turtą išskaidyti į priskirtinas Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms, tačiau yra taikomas šilumos generavimo šaltinių galios ribojimas vadovaujantis Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo nuostatomis.“</p> <p>Turto ir sąnaudų neskaidymas į Aprašo 10.1.1 ir 10.1.2 paslaugas yra aktualus ne tik ūkio subjektams, kurių aptarnaujamoje teritorijoje nepriklausomi šilumos gamintojai neveikia, bet ir tiems ūkio subjektams kurių teritorijoje veikia nepriklausomi šilumos gamintojai, tačiau ne visuose sistemose. Taip pat nenurodoma kokiam verslo vienete aptariamam atveju turi būti apskaitytos sąnaudos, turtas. Atitinkamai punktas turi būti tikslinamas.</p> <p>Taip pat nėra aišku ar galių ribojimas taikomas pagal atskiras sistemas ar bendrai už visą įmonę ir kaip turėtų atrodyti galių ribojimas, kai dalis sistemų su ir be nepriklausomų šilumos gamintojų? Bendrovės vertinimu ribojimas turi būti atliekamas atsižvelgiant į atskirą sistemą.</p> <p>Siūlome Aprašo 12.2 punktą išdėstyti taip:</p> <p>„„Jei Ūkio subjekto atskirose aptarnaujamosse teritorijoje centralizuoto šilumos tiekimo sistemose nepriklausomi šilumos gamintojai neveikia, tuomet tokioms Ūkio subjektams sistemoms netaikomas reikalavimas Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto (Aprašo</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Komisijos 2018 m. vasario 28 d. nutarimo Nr. O3E-55 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ pakeitimo“ (toliau – Nutarimas Nr. O3E-55) 63² punkte numatyta, kad <u>šilumos tiekėjams, kurių aptarnaujamoje šilumos tiekimo teritorijoje nepriklausomi šilumos gamintojai neveikia</u>, skaičiuojamos bendros būtinosios šilumos (produkto) gamybos sąnaudos šilumos kiekiui Q_{HG} pagaminti (Metodikos 62.1.1.1 ir 62.1.1.3 punktai) ir nustatoma bendra šilumos (produkto) gamybos kaina (Metodikos 69.1.1.1 punktas), t. y. netaikomas reikalavimas būtinąsias šilumos (produkto) gamybos pastoviąsias sąnaudas išskaidyti į šilumos (produkto) gamybos Ūkio subjekto šilumos šaltiniuose (Metodikos 62.1.1.1.1 punktas) ir į šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Metodikos 62.1.1.1.2 punktas) sąnaudas, o kintamąsias sąnaudas išskaidyti į šilumos (produkto) gamybos Ūkio subjekto šilumos šaltiniuose (Metodikos 62.1.1.3.1 punktas) ir į šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Metodikos 62.1.1.2.2 punktas) sąnaudas, taip pat netaikomas reikalavimas nustatyti atskiras šilumos (produkto) gamybos Šilumos tiekėjo gamybos šaltiniuose (Metodikos 69.1.1.1.1 punktas) ir šilumos (produkto) gamybos šilumos poreikio piko pajėgumais ir rezervinės galios užtikrinimo (Metodikos 69.1.1.1.2 punktas) bazinę vienanarę kainą (kainos dedamąsias). Šiuo atveju</p>

	<p>10.1 papunktis) sąnaudas ir ilgalaikį turtą išskaidyti į priskirtinas Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms, juos priskiriant Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) paslaugai. Tačiau yra taikomas šilumos generavimo šaltinių galios ribojimas vadovaujantis Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo nuostatomis“.</p>	<p>taikomas Metodikos 20.3.12 ir 39.2.14 punktuose nustatytas šilumos generavimo šaltinių galios ribojimas.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad centralizuota šilumos tiekimo sistema yra suprantama kaip dalis aptarnaujamos šilumos tiekimo teritorijos. Nutarimo Nr. O3E-55 nėra numatyta sąnaudų paskirstymo tarp šilumos (produkto) gamybos ir šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugos išimčių šilumos tiekėjo aptarnaujamos šilumos tiekimo teritorijos centralizuoto šilumos tiekimo sistemoms, kuriose neveikia nepriklausomi šilumos gamintojai. Papildomai pažymėtina, kad ūkio subjekto sąnaudų reguliavimo apskaitos sistema yra parengta įmonės atžvilgiu bei apima sąnaudas patiriamas visoje veiklos teritorijoje, šiuo atveju ir tose centralizuoto šilumos tiekimo sistemose, kuriose veikia nepriklausomi šilumos gamintojai ir kuriose neveikia. Tuo atveju, jei būtų taikomi skirtingi sąnaudų apskaitos principai to paties ūkio subjekto veiklos teritorijoje pagal atskiras centralizuoto šilumos tiekimo sistemas, Komisijos nuomone, galimai nebūtų užtikrinami Aprašo projekto 7 punkte numatyti sąnaudų paskirstymo principai.</p> <p>Jei tokios išimtys ateityje būtų numatytos Metodikoje, tuomet atitinkamus pakeitimus būtų galima padaryti ir Aprašo projekte.</p>
7.7.	<p>Aprašo 20 punktas: <i>„Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pajamas turi paskirstyti tiesiogiai verslo vienetams ir paslaugoms (produktams), remdamasis atsiskaitymų su klientais sistemos įrašais ir apmokėjimui išrašytų sąskaitų (sąskaitų tvarkymo sistemos) informacija. Jeigu ataskaitinio laikotarpio pajamų negalima tiesiogiai priskirti konkrečioms verslo vienetams, pajamos paskirstomos naudojant atitinkamus pajamų paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašo 7 punkte nurodytų principų“.</i> Kaip turi būti apskaičiuojamos/paskirstomos Aprašo 10.1.1 ir 10.1.2 punktu paslaugų pajamos, jei 2019 metais galiojančiose šilumos kainose dar nėra atliktas sąnaudų atskyrimas pagal tokias paslaugas? Pažymėtina, kad šiuo</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Pažymėtina, kad Aprašo projektas reglamentuoja ūkio subjektų faktinių sąnaudų, pajamų ir ilgalaikio turto atskyrimą ir paskirstymą reguliavimo tikslais. Šis Aprašo projektas nereglamentuoja, kaip turėtų būti apskaičiuojama šilumos kaina (kainos dedamosios), todėl taip pat negali reglamentuoti, kaip pagal iki 2019 m. sausio 1 d. galiojančią Metodiką į šilumos kainą įskaičiuotos sąnaudos turėtų būti paskirstomos pagal atskiras centralizuoto tiekimo sistemas (toliau – CŠT) į Šilumos (produkto) gamybos paslaugą ir Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugą.</p>

	<p>atveju visi šilumos tiekėjai turi atlikti šį paskirstymą vienodu principu, o ne kiekvienas vadovautis savo individualiu priešastingumo principo (Aprašo 7 punktas) supratimu.</p>	<p>Atkreiptinas dėmesys, kad Nutarimo Nr. O3E-55 2.6 punkte numatyta, kad taikant Nutarimo Nr. O3E-55 2.5 <i>papunktį, į šilumos bazinę kainą (kainos dedamąsias), nustatytą vadovaujantis Metodikos redakcija, galiojančia iki 2018 m. gruodžio 31 d., įskaičiuotos pastoviosios ir kintamosios sąnaudos pagal atskiras centralizuoto šilumos tiekimo sistemas į šilumos (produkto) gamybos Šilumos tiekėjo gamybos šaltiniuose bei piko ir rezervo sąnaudas atskiriamos vadovaujantis priešastingumo principu.</i></p> <p>Priklausomai nuo to, kaip ūkio subjektas vadovaudamasis Nutarimo Nr. O3E-55 2.6 papunkčiu atskirs į šilumos kainą (kainos dedamąsias) įskaičiuotas sąnaudas, taip turi būti fiksuojamos pajamos atskiros CŠT atitinkamose paslaugose.</p>
7.8.	<p>Aprašo 24.4.7 punktas <i>„turto, skirto bendrosioms personalo reikmėms (pavyzdžiui, buitinė technika), valdomų teritorijų tvarkymui, neviršijančio 3 tūkst. Eur, vertę“</i></p> <p>Prašome paaiškinti kaip šis ribojimas atitinka Energetikos ir Šilumos ūkio įstatymuose įtvirtintas būtinųjų sąnaudų padengimo principą bei motyvuoti tokio ribojimo poreikį.</p> <p>O jei buitinės technikos vertė bus didesnė nei 3 tūkst. Eur, tai tokį turtą galima paskirstyti?</p> <p>Be to, Bendrovės vertinimu šis reikalavimas perteklinis ir galimai yra susijęs su praeityje priimtų sprendimų koregavimu, kas yra neleistina. Vien Aprašo 24.5.1 punkto reikalavimas draudžiantis vertinti ilgalaikio turto, sukurto įvykdžius investicinius projektus, ar jo dalies teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su atitinkamos savivaldybės taryba ir (arba) Komisija, vertę, užtikrina, kad Aprašo 24.4.7 punkte nurodytas turtas nebūtų priskiriamas reguliuojamai veiklai. O jei toks turtas, anksčiau buvo suderintas ir yra įtrauktas į šilumos tiekėjo šilumos kainą, kaip tuomet gali būti taikomas ribojimas priskirti tokį turtą reguliuojamai veiklai, jei per kainą generuojamos to turto pajamos? gali būti tai ši aplinkybė niekaip negali būti</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Po viešos konsultacijos šio punkto buvo nuspręsta atsisakyti ir tokio turto derinimo principus numatyti Investicijų derinimo apraše.</p>

	<p>koreguojama, nes teisės aktai negalioja atgal. Tai gi ši nuostata yra ne Aprašo objektas, o investicijų derinimo tvarkos klausimas ir turi būti naikinamas.</p> <p>Naikinti Aprašo 24.4.7 punktą: „turto, skirto bendrosioms personalo reikmėms (pavyzdžiui, buitinė technika), valdomų teritorijų tvarkymui, neviršijančio 3 tūkst. Eur, vertę“</p>	
7.9.	<p>Aprašo 13 punktas: <i>„Jei Ūkio subjektas valdo (eksploatuoja) bendro technologinio šilumos ir elektros energijos gamybos ciklo sistemą, tokios sistemos pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą atskiria į Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.1 papunktis) ir į nereguliuojamosios veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.9 papunktis) vadovaudamasis šiuo Aprašu ir Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodika, patvirtinta Komisijos 2009 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. O3-107 „Dėl Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos“ <...>“.</i></p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad Komisija neįsigilino į Bendrovės pateiktą pastabą, o tik formaliai nurodė, kad tai susiję su kito teisės akto pakeitimais, pakartotinai teikiame analogiškas pastabas. Pažymime, kad Aprašo paskirtis suregulmentuoti sąnaudų paskirstymo tvarką ir būtent Apraše yra galimybė pagaliau aiškiai suregulmentuoti kogeneracinio turto paskirstymo tarp veiklų tvarką reguliacinių ataskaitų pildymo kontekste. Tuo labiau pati Komisija dar 2017-11-14 raštu Nr. R2-(EA)-3047 žadėjo, kad Bendrovės keliamais klausimais dėl kogeneracinės jėgainės turto paskirstymo Komisija artimiausiu metu pateiks viešą išaiškinimą visiems ūkio subjektams, o tai reiškia, kad šios situacijos suregulmentavimui net nebūtinai Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos (toliau – Kogeneracijos metodika) pakeitimas.</p> <p>Apraše pateikiama nuoroda į Kogeneracijos metodiką, tačiau šis teisės aktas iki šiol nėra peržiūrėtas, jame numatytos sąnaudų grupės su atitinkamais normatyvais neatitinka nei Metodikos, nei Aprašo reikalavimų. Pažymėtina, kad šiuo atveju Komisija privalėjo parengti ir šios metodikos pakeitimus, nes Metodikos nauja redakcija galioja jau 5 metus, o Kogeneracijos metodika vis</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Atsižvelgta iš dalies. Aprašo projektas 24 punktas papildytas 24.6 papunkčiu: <i>„24.6. Atlikdamas kogeneracinės jėgainės ilgalaikio turto vertės atskyrimą, Ūkio subjektas, laikydamasis Aprašo 7 punkte nurodytų principų, atskiria tiesiogiai galimą priskirti tokios sistemos ilgalaikį turtą ir jo vertę priskiria Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto Šilumos (produkto) gamybos kogeneracinėse jėgainėse (Aprašo 10.1.1.2 papunktis) ar Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo kogeneracinėse jėgainėse (Aprašo 10.1.2.2 papunktis) paslaugoms ir(ar) Kitos reguliuojamosios veiklos verslo vienetui (Aprašo 10.8 papunktis) ar Nereguliuojamosios veiklos verslo vienetui (Aprašo 10.9 papunktis). Tiesiogiai negalimo priskirti kogeneracinės jėgainės ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas paskirsto Šilumos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto Šilumos (produkto) gamybos kogeneracinėse jėgainėse paslaugai (Aprašo 10.1.1.2. papunktis) ar Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo kogeneracinėse jėgainėse paslaugai (Aprašo 10.1.2.2 papunktis) ir Kitos reguliuojamosios veiklos verslo vienetui (Aprašo 10.8 papunktis) ar Nereguliuojamosios veiklos verslo vienetui (Aprašo 10.9 papunktis) pagal Aprašo 13 punkte nurodytą tvarką.“</i></p> <p>Skyriaus nuomone, ūkio subjekto pateiktas pasiūlymas dėl Šilumos kainoje įvertinto kogeneracinio turto paskirstymo</p>

	<p>dar neadaptuota, taigi Komisijos bet kokie atidėliojimai spręsti susidariusią situaciją yra nepagrįsti.</p> <p>Taip pat nėra aišku kaip turėtų būti paskirstomas su kogeneracija susijęs turtas/sąnaudos, priėmus Metodikos ir Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo pakeitimus, susijusius su šilumos gamybos verslo vieneto sąnaudų apskaita. Atitinkamai prašome pateikti praktinius tokio paskirstymo pavyzdžius.</p> <p>Skaitant pažodžiui Aprašo 13 punkto nuostatas, reiktų suprasti, kad kiekvienais metais tos pačios kogeneracinio turto pozicijos paskirstymas turi būti atliekamas iš naujo, vadovaujantis Kogeneracijos metodikoje numatytais normatyvais, tačiau Komisija skaičiuodama šilumos kainos dedamąsias kogeneraciniam turtui taiko investicijų derinimo metu patvirtintą proporciją, kuri nebūtinai turi sutapti su apskaičiuota pagal Kogeneracijos metodikos normatyvus. Todėl prašome Komisijos papildomai Apraše reglamentuoti kogeneracinio turto paskirstymo principus reguliacinių ataskaitų pildymo tikslais, paskirstymas turi būti atliekamas vadovaujantis šilumos kainos dedamosiose užfiksuota proporcija ar apskaičiuojama kasmet pagal Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos normatyvus?</p> <p>Siūlome Aprašo 13 punktą papildyti nuostata:</p> <p><i>„Šilumos kainoje įvertinto kogeneracinio turto paskirstymas tarp verslo vienetų atliekamas atsižvelgiant į investicijų derinimo metu Komisijos patvirtintą proporciją, kuri nekeičiama visą turto tarnavimo laikotarpį.“</i></p>	<p>atsižvelgiant į investicijų derinimo metu Komisijos patvirtintą proporciją, kuri nekeičiama visą turto tarnavimo laikotarpį, prieštarauja Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikai.</p>
7.10.	<p>Aprašo 24.4.10 punktas:</p> <p><i>„kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, taip pat ilgalaikį turtą, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis, o didesnė turto įsigijimo vertė yra grindžiama Ūkio subjekto įvaizdžio formavimu“</i></p> <p>Komisija neatsižvelgė į Bendrovės pateiktą pastabą nukreipdama į kito ūkio subjekto klausimą, todėl pakartotinai teikiame pastabą.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pakoreguotas Aprašo projekto 24.4.9 papunktis (buvęs 24.4.10 papunktis) ir išdėstytas taip:</p> <p><i>„24.4.9. kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, taip pat ilgalaikį turtą, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis, o didesnė turto įsigijimo vertė yra grindžiama Ūkio subjekto įvaizdžio formavimu.“</i></p>

	<p>Bendrovės vertinimu šis reikalavimas perteklinis ir galimai yra susijęs su praecityje priimtų sprendimų koregavimu, kas yra neleistina. Vien Aprašo 24.5.1 punkto reikalavimas draudžiantis vertinti ilgalaikio turto, sukurto įvykdžius investicinius projektus, ar jo dalies teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su atitinkamos savivaldybės taryba ir (arba) Komisija, vertę, užtikrina, kad Aprašo 24.4.10 punkte nurodytas turtas nebūtų pripažįstamas būtinu reguliuojamai veiklai. O jei toks turtas, nesant aiškaus reglamentavimo, anksčiau ir buvo suderintas, tai ši aplinkybė niekaip negali būti koreguojama, nes teisės aktai negalioja atgal. Tai gi ši nuostata yra ne Aprašo objektas, o investicijų derinimo tvarkos klausimas ir turi būti naikinamas. Būtent Komisija investicijos derinimo metu turi pasakyti, kad tas turtas nesukuria papildomos ekonominės naudos ir atsisakyti ją derinti, o ne ūkio subjektas turi spėlioti kaip tokia investicija galėtų būti sutraktuota Komisijos.</p> <p>Analogiškas siūlymas ir dėl Aprašo 41.20 punkto (dalies susijusios su turto ekonomine nauda).</p> <p>Naikinti Aprašo 24.4.10 punktą: „kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, taip pat ilgalaikį turtą, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis, o didesnė turto įsigijimo vertė yra grindžiama Ūkio subjekto įvaizdžio formavimu“</p>	
7.11.	<p>Aprašo 24.5.6 punktas: „nebenaudojamo ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies likutinę vertę po įgyvendintų investicijų, skirtų to ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies atstatymui (rekonstrukcijai) ar modernizavimui, išskyrus atvejus, kai savivaldybės taryba ir (arba) Komisija priima atskirą sprendimą dėl tokio ilgalaikio turto likutinės vertės pripažinimo ekonomiškai pagrįsta investicijų derinimo metu“.</p> <p>Bendrovės vertinimu šis reikalavimas perteklinis, dubliuojantis Aprašo 24.5.2 punkto nuostatas, kuriame jau yra reikalavimas dėl nenaudojamo turto, todėl naikintinas. Be to, šis reikalavimas yra susijęs išimtinai su šilumos kainos nustatymu.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Aprašo projekto 24.5.6 punktas išskirtinai apibrėžia situaciją, kai turtas ar turto dalis tampa nebenaudojama dėl atliktų naujų investicijų.</p>

	<p>Analogiškas siūlymas ir dėl Aprašo 41.22 punkto.</p> <p>Naikinti Aprašo 24.5.5 punktą: „nebeaudojamo ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies likutinę vertę po įgyvendintų investicijų, skirtų to ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies atstatymui (rekonstrukcijai) ar modernizavimui, išskyrus atvejus, kai savivaldybės taryba ir (arba) Komisija priima atskirą sprendimą dėl tokio ilgalaikio turto likutinės vertės pripažinimo ekonomiškai pagrįsta investicijų derinimo metu“.</p>	
7.12.	<p>Aprašo 30.1 punktas: „30.1. Ūkio subjektas privalo taikyti Komisijos nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį (Aprašo 4 priedas), išskyrus 30.2 papunktyje nurodytą atvejį, ir tiesiogiai proporcingą nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą“.</p> <p>Bendrovės nuomone šis punktas neįvertina aplinkybės, kad iki nusidėvėjimo normatyvų pakeitimo, tiek reguliacinės apskaitos ataskaitose, tiek nustatytose šilumos kainose turto nusidėvėjimo sąnaudos buvo skaičiuojamos su kitais nusidėvėjimo normatyvais, atitinkamai susidarys skirtumai tarp tam tikros turto pozicijos metinių nusidėvėjimo sąnaudų šilumos kainoje ir nurodomų reguliacinėse ataskaitose. Bendrovės vertinimu nauji nusidėvėjimo normatyvai gali būti pritaikyti tik po Aprašo įsigaliojimo naujai įsigytam turtui, o jau esamam ir įskaičiuotam į šilumos kainą, tik nuo to momento, kai bus nustatytos naujo bazinio laikotarpio šilumos kainos. Atitinkamai Bendrovės vertinimu Nutarimo projekto 2.3 punkte taip pat turi būti numatyta išimtis ir dėl naujų nusidėvėjimo normatyvų taikymo.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Tokia praktika jau buvo įgyvendinta kituose Komisijos reguliuojamuose sektoriuose, kai prailgintas nusidėvėjimo laikotarpis buvo taikomas nuo nutarimo įsigaliojimo dienos.</p> <p>Taip pat Komisija apie tai jau yra pasisakiusi, atsakydama į ūkio subjekto paklausimą analogišku klausimu, 2017 m. lapkričio 14 d. raštu Nr. R2-(EA)-3047 „Dėl reguliavimo apskaitos atskyrimo taisyklių ir kitų išaiškinimų reguliaciniais klausimais“.</p>
7.13.	<p>Aprašo 39 punktas Aprašo 39 punkte nėra įvertinamas bendrųjų sąnaudų paskirstymas, nedetalizuota kuriame etape prie šilumos gamybos kogeneracinėse jėgainėse paslaugos turi būti priskirtos bendrosios sąnaudos. Siūlome atitinkamai papildyti Aprašo 39 punktą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Kai ūkio subjektas pilnai paskirsto tiesiogines ir netiesiogines sąnaudas verslo vienetams ir paslaugoms (produktams), tada remiantis Aprašo projekto 37 punktu yra atliekamas bendrųjų sąnaudų paskirstymas.</p>
7.14.	<p>Aprašo 41.2 punktas: „paramos, labdaros, vartotojų švietimo sąnaudas, išskyrus tas, kurios privalomos pagal teisės aktų reikalavimus“</p>	<p>Atsižvelgta.</p>

	<p>Vartotojų švietimas yra privalomas pagal teisės aktus. Nėra aišku kokių būdu ir pagal kokius kriterijus vartotojų švietimo sąnaudos turi būti skirstomos į numatytas teisės aktuose ir nenumatytas. Taip pat nėra aišku kuo skiriasi „vartotojų švietimo sąnaudos“ Aprašo 41.2 punktas ir „privalomos informavimo veiklos sąnaudos“ Aprašo 41.7.</p> <p>Manome kad šis reikalavimas perteklinis, nepagrįstas, didinantis administracinę našta, todėl turi būti naikinamas.</p> <p>Prašome nurodyti kokias konkrečiai vartotojų švietimo sąnaudas Komisija laiko būtinomis ir apie kokius konkrečiai teisės aktus eina kalba.</p> <p>Siūlome Aprašo 41.2 punktą išdėstyti taip:</p> <p><i>„paramos, labdaros, vartotojų švietimo sąnaudas, išskyrus tas, kurios privalomos pagal teisės aktų reikalavimus“</i></p>	
7.15.	<p>Aprašo 41.5 punktas: <i>„patirtas palūkanų sąnaudas ir kitas finansinės-investicinės veiklos sąnaudas“.</i> Prašome paaiškinti kuo skiriasi finansinės sąnaudos (Aprašo 28.11 punktas) nuo finansinių-investicinių sąnaudų.</p>	<p>Komentaras. Finansinė-investicinė veikla yra suprantama kaip nurodyta Verslo apskaitos standartuose (VAS), o tokios sąnaudos parodomos finansinių sąnaudų grupėje.</p>
7.16.	<p>Aprašo 41.6 punktas: <i>„reprezentacines sąnaudas, išskyrus tas, kurios yra būtinos reguliuojamajai veiklai vykdyti“</i> Prašome pateikti bent kelis pavyzdžius kokias reprezentacines sąnaudas Komisija laiko būtinomis reguliuojamai veiklai.</p>	<p>Komentaras. Siekiant aiškesnio reglamentavimo ir išvengti skirtingo punkto interpretavimo tarp ūkio subjektų, numatome reprezentacinių sąnaudų, leistinių įtraukti į reguliuojamų kainų verslo vienetą ir paslaugas (produktus), procentinę dalį nuo Aprašo projekto 28.8-28.15 papunkčiuose nurodytų sąnaudų grupių. Pakoreguotas Aprašo projekto 41.6 papunktis ir išdėstytas taip: <i>„41.6. reprezentacines sąnaudas, išskyrus tas, kurios būtinos reguliuojamai veiklai vykdyti sudarančias daugiau kaip 0,1 proc. atskiro reguliuojamų kainų verslo vieneto sąnaudų, nurodytų Aprašo 28.8–28.15 papunkčiuose;“</i></p>
7.17.	<p>Aprašo 41.16-41.23 punktai Turto nusidėvėjimas turi būti paskirstomas analogišku principu kaip ir to konkretaus turto vertė, todėl Aprašo 41.16-41.23 punktams turi būti taikomi</p>	<p>Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad Aprašo projekto 24.5 punkte nurodomas ilgalaikis turtas, kurio tik dalis vertės negali būti traukiama į</p>

	<p>analogiški reikalavimai kaip, kad Aprašo 24.5 punkte. Dabar Aprašo nuostatos taikomos turto vertei ir nuo jos apskaičiuotoms nusidėvėjimo sąnaudoms skiriasi. Nusidėvėjimo sąnaudas galima paskirstyti, tačiau jos negali būti įtrauktos į reguliuojamas kainas.</p> <p>Atitinkamai turi būti tikslinami Aprašo 41.16-41.23 punktai.</p>	<p>reguliuojamų kainų verslo vienetų ir paslaugų (produktų) reguliuojamo turto vertę. Tokio ilgalaikio turto visa vertė yra skirstoma reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) (Aprašo projekto 3 priedas), galutiniame etape išgryninant tik reguliuojamo turto vertę. Tik reguliuojamos turto vertės sąnaudos gali būti paskirstomos, metinės nusidėvėjimo sąnaudos nuo Aprašo projekto 24.5 punkte nurodytų ilgalaikio turto verčių turi būti priskiriamos nepaskirstomosioms sąnaudoms. Kadangi Komisija skaičiuojant šilumos kainas (kainų dedamąsias) vertina tik būtinąjį reguliuojamosios veiklos rezultatą, tai skirstyti tokios ilgalaikio turto sąnaudas nėra aktualu.</p>
7.18.	<p>Aprašo 41.9 punktas:</p> <p><i>„sąnaudas įvairioms kultūros, sveikatinimo ir sporto paslaugoms, pašalpas gimus vaikui, mokymosi ir papildomų atostogų sąnaudas, pašalpas mirties atveju, pašalpas už nepilnamečius ir neįgalius šeimos narius, paramą profsajungoms <u>bei kitas išmokas darbuotojams, viršijančias Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytas privalomas išmokas</u>“</i></p> <p>Iš derinimo pažymos ir Komisijos pateiktų komentarų į šilumos tiekėjų pastabas suprantame, jog Komisija nepripažins būtinosiomis sąnaudomis, patiriamas kolektyvinių sutarčių pagrindu, su kuo Bendrovė kategoriškai nesutinka.</p> <p>Pagal galiojantį Darbo kodeksą (toliau – DK), kolektyvinė sutartis – darbo teisės normos, šalių tarpusavio teises, pareigas, ir atsakomybę nustatantis rašytinis susitarimas, kurį sudaro profesinės sąjungos ir darbdaviai (DK 190 str.), t. y. kolektyvinė sutartis turi įstatymo galią. Nevykdyti kolektyvinės sutarties darbdaviai neturi teisės. Taip pat ši nuostata reiškia, kad kolektyvinė sutartis yra ne tik darbdavio valia pasirašytas dokumentas, tačiau ir darbuotojus atstovaujančių organizacijų iniciatyva. Pagal DK 188 str. 6 d. nei viena iš kolektyvinės sutarties šalių negali atsisakyti dalyvauti kolektyvinėse derybose, t. y. DK net numato pareigą / ne teisę derėtis dėl kolektyvinės sutarties. Taip pat atkreiptinas dėmesys, jog pačiame DK yra</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad po pirmosios viešosios konsultacijos Aprašo projekto 41.9 papunktis buvo pakoreguotas ir atsižvelgiant į tai, kad tokios sąnaudos gali būti patirtos ne tik kolektyvinių sutarčių pagrindu, nebesiejama konkrečiai tik su kolektyvinėmis sutartimis, tačiau aiškiai reglamentuojama, jog nepaskirstomomis sąnaudomis laikomos personalo sąnaudos bei išmokos darbuotojams, viršijančios Darbo kodekse numatytas privalomas išmokas.</p> <p>Komisija, siekdama suformuoti vienodą apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reglamentavimą, vadovavosi ne tik šilumos sektoriuje esama praktika, bet visų Komisijos reguliuojamų sektorių praktika. Tuo tikslu Komisijos pirmininko 2016 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. O1-37 „Dėl Energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašo rengimo darbo grupės ir priežiūros komiteto sudarymo“ buvo sudaryta darbo grupė, kurios tikslas buvo suvienodinti Komisijos reguliuojamuose sektoriuose taikomas apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisykles.</p>

	<p>daug nuorodų į kolektyvinę sutartį, t. y. įstatymų leidėjo valia kolektyvinėms sutartims yra suteikta tokia pat teisinė galia, kaip ir DK. Būtina pažymėti, jog kolektyvinės sutartyse yra susitariama ne tik dėl papildomų sąnaudų, bet dėl pvz. visiškos žalos atlyginimo (DK 154 str. 6 d.), taip pat dėl lankstesnių darbo sąlygų, kaip pvz. darbo laiko ir režimo ypatumus. Šilumos tiekėjai privalo užtikrinti tokį darbo organizavimą, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas, patikimas šilumos tiekimas. Būtent dėl to, DK 121 str. numato, kad energetikos srityje veikiančių įmonių darbo laiko režimą (maksimalus darbo laikas, minimalus poilsio laikas, darbo apskaitos taisyklės) turi nustatyti arba Vyriausybė arba kolektyvinės sutartys. Esant visoms išvardintoms aplinkybėms, Bendrovės nuomone, Aprašo projekto 41.9 p. prieštarauja aukštesnės galios teisės aktui – Darbo kodeksui.</p> <p>Siekiant išlaikyti kvalifikuotą personalą būtinas skatinimas ir jis ne būtinai turi būti išreiškiamas per darbo užmokestį, praktikoje, siekiant pritraukti bei išlaikyti geriausius darbuotojus būtinas kompleksinis požiūris į atlygio sistemą, todėl kitos naudos suteikiamos darbuotojams yra būtinosios šilumos tiekimo sąnaudos, leidžiančios užtikrinti patikimą ir nenutrūkstamą šilumos tiekimą.</p> <p>Pažymėtina, kad Komisija argumentuodama papildomo darbuotojų skatinimo sąnaudų nepripažinimo pagrindus nurodo taikytą praktiką šilumos tiekimo įmonių patikrinimų metu. Tačiau Bendrovei yra žinomas tik vienas užbaigtas planinio patikrinimo atvejis šilumos sektoriuje, kai buvo detalčiai analizuojamos visos šilumos tiekėjo sąnaudos. Taigi vienetinis sprendimas negali būti laikomas susiklosčiusia Komisijos praktika ir vis dar yra galimybės tinkamai suregulamentuoti sąnaudų paskirstymą nepažeidžiant šilumos tiekimo įmonių teisių į būtinų sąnaudų padengimą.</p>	
7.19.	<p>Aprašo 42-43 punktai</p> <p>Žemiau teikiami komentarai tiek dėl Apraše įtvirtintų ATL sąnaudų/pajamų vertinimo nuostatų, tiek dėl derinimo pažymoje Komisijos pateiktų paaiškinimų.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atkreipiamas dėmesys, kad Aprašo projekto 42 punktas niekaip nenurodo kam turėtų būti ar turėjo būti panaudotos už ATL pardavimą gautos lėšos. Aprašo projekto 42 punkto nuostatos apibrėžia tik ATL įsigijimo sąnaudų priskyrimą reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) būtinosioms sąnaudoms t. y.</p>

<p>Dėl Aprašo 42, 43 punktų – Komisija neatsakė į esminius klausimus, susijusius su Apraše numatytais nuostatomis, reguliuojančiomis ATL.</p> <p>Kaip jau buvo nurodyta Konstitucinio Teismo 2006-05-31 nutarime yra nustatyta, jog subjektinės privačių asmenų teisės ir pareigos, taip pat esminiai ūkinės veiklos sąlygos, draudimai ir ribojimai turi būti reguliuojamos įstatymų, o ne žemesnės teisės aktų. Analogišką vertinimą, t. y. kad bet kokie apribojimai dėl lėšų panaudojimo už parduotus ATL privalo būti numatyti tik įstatyminio lygio teisės aktuose yra patvirtinta ir Valstybės kontrolės 2008-01-31 valstybinio audito ataskaitoje dėl Apyvartinių taršos leidimų paskirstymo ir prekybos sistemos vertinimo Nr. VA-P2-20-24-3. Taigi, Komisija Aprašo nuostatomis negali papildomai apriboti, išplėsti ar susiaurinti, įstatymo numatytų pareigų bei ribojimų.</p> <p>Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo (toliau – Įstatymas) 5 straipsnio 6 dalies nuostatos, numatančios reikalavimus ūkio subjektams dėl lėšų gautų iš ATL prekybos rezultato panaudojimo, galiojo nuo 2009 m. liepos 23 iki 2014 m. gruodžio 31 d. Kitais ATL sistemos veiklos periodais, t. y. nei iki 2009-07-23, nei po 2014-12-31, jokių reikalavimų dėl lėšų gautų iš ATL panaudojimo teisės aktai nenumatė, t. y. iki 2009 m. liepos 23 d. ūkio subjektai neturėjo jokios pareigos įgyvendinti tik po šios datos įsigaliojusio įstatymo nuostatas. Šį teiginį patvirtina ir Aprašo 43 punktas.</p> <p>Esant tokioms aplinkybėms, Aprašo 42 punkto nuostatos, bet kokia apimtimi reglamentuojančios / išplečiančios minėto Įstatymo 5 straipsnio 6 dalies nuostatas (galiojusias nuo 2 projekto 42 punkto nuostata, numatanti sąnaudų mažinimą pajamomis, gautomis iki 2014-12-31, tiek 42.2 punkto nuostata, dėl pajamų panaudojimo nuo <u>2005-01-01</u> iki 2014-12-31), prieštarauja įstatymų viršenybės, o tuo pačiu ir teisės viršenybės principui, kas yra teisinės valstybės pagrindas. Tuo pačiu, tai prieštarauja teisės aktų atgal negaliojimo principui, t. y. nėra jokio teisinio pagrindo nustatyti šiandien naują reglamentavimą teisiniams santykiams buvusiems iki minėtų Įstatymo</p>	<p>Komisija numato apribojimus ūkio subjekto patiriamoms ATL įsigijimo sąnaudoms (jų pripažinimui būtinomis) jei ūkio subjektas gavęs pajamų iš nemokamai gautų ATL pardavimo iki 2014 m. gruodžio 31 d. tokias pajamas panaudojo kitoms priemonėms ar tikslams kaip numato Aprašo projekto 42.1 ir 42.2 papunkčiai.</p> <p>Aprašo projekto 43 punkto reikalavimai dėl lėšų panaudojimo Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje (straipsnio redakcija, galiojusi iki 2014 m. gruodžio 31 d.) numatytoms priemonėms įgyvendinti apibrėžti tokia apimtimi ir tokiam laikotarpiui kaip ir tuo metu galiojusioje minėto įstatymo redakcijoje.</p> <p>Jeigu ūkio subjektas įsigyja ATL reikalingų reguliuojamai veiklai vykdyti atsižvelgiant į Aprašo projekto 42 punkto apribojimus ir patiria papildomų sąnaudų, kaip pavyzdžiui prekybinės platformos ar komisinių mokesčių, kurie yra būtini transakcijai įvykdyti, tokios sąnaudos galėtų būti priskiriamos būtinoms sąnaudoms reguliuojamai veiklai vykdyti. Atkreiptinas dėmesys, kad sąnaudos atsiradusios dėl aktyvios prekybos ATL siekiant uždirbti investicinės grąžos iš kainos pokyčių ir pan. negali būti priskiriamos reguliuojamoms veikloms.</p>
---	---

nuostatų įsigaliojimo. **Todėl minėtos Aprašo projekto nuostatos turi būti panaikintos minėta apimtimi.**

Pažymėtina, jog remtis Komisijos 2006 m. pateiktu raštu / rekomendacija nėra jokio teisinio pagrindo, t. y. 2006 m. pačios Komisijos išsakyta rekomendacija nesuteikia Komisijai jokios teisės reguliuoti / išplėsti Įstatymo nuostatų. Tuo labiau, kad pati Komisija yra ne kartą viešai išsakiusi ūkio subjektams, kad ATL prekyba, jos pajamos yra nereguliuojamos veiklos pajamos. Dar daugiau pati Komisija tokiu savo atsakymu aiškiai patvirtina, jog 2006 m. jokio reglamentavimo / teisės aktų nuostatų, reguliuojančių ATL pajamas, nebuvo, buvo pateikta tik Komisijos nuomonė/rekomendacija, be to pati Komisija kainų skaičiavimuose nevertindavo iki 2009 m. gautų ATL pajamų. Taip pat būtina priminti, jog Įstatymo nuostatos, reglamentuojančios ATL pajamas, buvo panaikintos / pakeistos būtent dėl to, kad jos prieštaravo Europos sąjungos teisės aktams / principams (2014-09-22 Aplinkos ministerijos raštas Nr. (10-2)-08-7023 LR Vyriausybei dėl Įstatymo pakeitimo projekto pateikimo).

Taip pat nesutinkame su Komisijos pateiktu paaiškinimu dėl Aprašo 42 punkte numatytų pajamų sąvokos. Toks Komisijos aiškinimas, kad Įstatymo nuostatos numatė pareigą panaudoti gautas ATL pajamas, o ne prekybos rezultata, prieštarauja net elementariai ekonominei logikai bei pačioms Aprašo nuostatoms (24.5.5 punktas). Aktyviai prekiaujant ATL, akivaizdu, kad yra patiriamos ir su jų įsigijimu susijusios sąnaudos – ne tik ATL įsigijimo, bet ir pvz. prekybinės platformos ar tarpininkavimo mokesčiai. Komisija vietoj ATL prekybos rezultato, naudodama tik ATL pajamas pažeidžia ūkio subjektų teisę į patirtų sąnaudų padengimą.

Dar daugiau, Komisijai nesuteikta teisė aiškinti Įstatymo nuostatų. Taip pat Aprašo projekto 42 punktas kalba apie ATL, skirtų šilumos gamybai, įsigijimo sąnaudas, tačiau tame pačiame punkte nuostatos, reglamentuojančios ATL prekybos pajamas, kalba apie visus ATL, t. y. skirtus ne tik šilumos gamybai. **Atsižvelgiant į tai, šio Aprašo nuostatos turi būti patikslintos.**

	<p>Tuo pačiu turi būti papildyta Aprašo 42.1 punkto nuostata, analogiškai kaip tai buvo padaryta 43 punkte., <i>t. y. papildant : „išskyrus Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 5 straipsnio 7 dalyje (straipsnio redakcija, galiojusi iki 2014 m. gruodžio 31 d.) numatytus atvejus“.</i></p>	
7.20.	<p>Aprašo 50 punktas: <i>„Ūkio subjektas, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (finansiniams metams), ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio penkto mėnesio pirmos dienos, parengia ir pateikia reguliuojančiajai institucijai metines reguliuojamosios veiklos ataskaitas, kurios turi būti pakankamai išsamios, kad reguliuojančioji institucija galėtų visiškai įsitikinti, jog ataskaitiniu laikotarpiu Ūkio subjekto naudota reguliavimo apskaitos sistema įgyvendino Apskaitos atskyrimo taisykles, nurodytas šio Aprašo II skyriuje, ir Sąnaudų paskirstymo taisykles, nurodytas šio Aprašo III skyriuje. Ūkio subjekto metines reguliuojamosios veiklos ataskaitas sudaro“</i></p> <p>Atkreipiame Komisijos dėmesį, kad šilumos tiekimo įmonės, tiek LŠTA ne kartą prašė Komisijos inicijuoti aukštesnės galios teisės aktų pakeitimą dėl metinių reguliacinių ataskaitų pateikimo terminų ir Komisija žadėjo imtis veiksmų. Kaip tik šiuo metu buvo svarstomi tiek Šilumos ūkio, tiek Energetikos įstatymo pakeitimai susiję su reguliacinių metinių ataskaitų auditavimu. Todėl pakartotinai prašome Komisijos įvertinti Bendrovės prašymą ir objektyviai įvertinti esamą situaciją bei ūkio subjektų galimybes laiku teikti audituotas ataskaitas, kai nuolatos keičiasi apskaitos atskyrimo reikalavimai, sudėtingėja auditavimo procesas ir kt. Šiuo metu galiojantis reglamentavimas, kaip rodo ir kitų ūkio subjektų praktika, sunkiai įgyvendinamas, o pats audituotos metinės atskaitomybės (reguliacinių ataskaitų) pateikimo terminas yra akivaizdžiai nepakankamas, besidubliuojantis su metinės finansinės atskaitomybės pateikimo terminais. Siekiant užtikrinti proporcingą reguliavimą ir atsižvelgiant į tai, kad įsigaliojus Metodikai, metinių reguliacinių ataskaitų rinkinys tapo daug didesnės apimties, ataskaitų pildymas sudėtingesnis, iš esmės pakeista duomenų pateikimo tvarka ir forma, išaugo auditavimo darbų apimtis, prašome Komisijos pratęsti Aprašo 50 punkte numatytą terminą. Pažymime,</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atkreipiamas dėmesys, kad nuo 2019 m. gegužės 1 d. įsigaliosiančioje Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo redakcijos 16¹ str. 1 d. numatyta, kad ūkio subjektai reguliuojamosios veiklos ataskaitas privalo pateikti Komisijai per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos. Atsižvelgiant į tai, neplanuojama pailgti ataskaitų teikimo termino.</p>

	<p>kad Apraše numatyti pakeitimai dar daugiau didins auditavimo apimtį, kas neišvengiamai reikalauja didesnių laiko sąnaudų.</p> <p>Aprašo 51 punktą išdėstyti taip: <i>„Ūkio subjektas, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (finansiniams metams), ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio šešto mėnesio pirmos dienos, parengia ir pateikia reguliuojančiajai institucijai metines reguliuojamosios veiklos ataskaitas, kurios turi būti pakankamai išsamios, kad reguliuojančioji institucija galėtų visiškai įsitikinti, jog ataskaitiniu laikotarpiu Ūkio subjekto naudota reguliavimo apskaitos sistema įgyvendino Apskaitos atskyrimo taisykles, nurodytas šio Aprašo II skyriuje, ir Sąnaudų paskirstymo taisykles, nurodytas šio Aprašo III skyriuje. Ūkio subjekto metines reguliuojamosios veiklos ataskaitas sudaro“</i></p>	
8. AB „Panevėžio energija“ 2018-12-10 raštas Nr. 101-1526		
<p>8.1.</p>	<p>Įsigaliojus apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo pakeitimams, šilumos tiekėjai turės įvykdyti eilę darbų, kurių atlikimas pareikalaus didelių sąnaudų: Aprašo programiniam įgyvendinimui viešųjų pirkimo procedūros organizavimas, bendrovės reguliavimo apskaitos sistemos (RAS) aprašo pakeitimas, o pagal jį apskaitos ir sąnaudų paskirstymo programų pakeitimas, testavimas ir kita.</p> <p>Apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo vykdymas nuo 2019 m. sausio 1 d. prieštarauja RAS aprašo parengimui per 2019 m. 6 mėnesius.</p> <p>Prašome suteikti pakankamą laiką RAS aprašo parengimui ir programų pakeitimo ir įdiegimo darbams, atidedant apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taikymą nuo 2020 m.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žr. 1.1 pastabos vertinimą.</p>
<p>8.2.</p>	<p><i>„10.1. šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetas. Šiame verslo vienetu Ūkio subjektas privalo numatyti tokias paslaugas (produktus):</i></p> <p><i>10.1.1. šilumos (produkto) gamyba:</i></p> <p><i>10.1.1.1. katilinių ir elektrodinių katilinių kolektoriuose;</i></p> <p><i>12. Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms ilgalaikis turtas ir su minėtomis paslaugomis susijusios sąnaudos priskiriamos vadovaujantis Šilumos gamybos ir (ar)</i></p>	<p>Komentaras.</p> <p>Aprašo projekto 12.1.3 punkte nurodyta, kad <i>kitą su Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetu (Aprašo 10.1 papunktis) susijusį ilgalaikį turtą Ūkio subjektas, laikydamasis Aprašo 7 punkte nurodytų principų, turi priskirti ar paskirstyti Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms, vadovaudamasis Apraše numatytais apskaitos</i></p>

	<p><i>supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše numatytais reikalavimais šioms paslaugoms vykdyti ir šiame Apraše numatytomis apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis:“</i></p> <p>Ar gamybos ir piko ir rezervo ilgalaikis turtas – tai tik katilai ar ir kitas gamyboje naudojamas turtas? Turėtų būti aiškus suderinamumas su 12 punktu.</p>	<p><i>atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis;</i></p> <p>Todėl atsižvelgiant į šio punkto nuostatą ir į Aprašo projekto 7 punkte nurodytus apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo principus į minėtas paslaugas turi būti traukiami ne tik katilai.</p>
8.3.	<p>15. Pramonės įmonės (nepriklausomi šilumos gamintojai), kurios šilumos tiekėjui parduoda technologiniame procese (ne bendrame šilumos ir elektros energijos gamybos cikle) susidarančią atliekinę šilumą, pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą atskiria į Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.1 papunktis) vadovaudamasi šiuo Aprašu ir Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodika, bei teikdamos reguliuojamosios veiklos ataskaitas nurodo tik šilumos gamybai priskirtas sąnaudas, pajamas ir ilgalaikį turtą.</p> <p>Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodika skiria dviejų alternatyvių šaltinių, naudojančių skirtingas kuro rūšis: gamtines dujas ir biokurą.</p> <p>Reikalingas sukonkretinimas, pagal kurio alternatyvaus šaltinio (naudojančio gamtines dujas ar biokurą) bus vykdomas skaičiavimas.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Skyriaus nuomone, pasiūlymas yra perteklinis, nes Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos, patvirtintos Komisijos 2009 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. O3-107 „Dėl Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos“, 12 punkte jau yra numatyta, kad technologiniame cikle (ne bendrame elektros ir šilumos gamybos cikle) šilumą gaminantiems nepriklausomiems šilumos gamintojams alternatyvus šilumos šaltinis formuojamas pagal Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos 4 priedo lentelėje nustatytus normatyvus.</p>
8.4.	<p>17. Jei Šilumos tiekėjas valdo daugiau negu vieną centralizuoto šilumos tiekimo sistemą ir jose realizuojama ne mažiau kaip po 10 GWh šilumos per metus, kiekvienos tokios centralizuoto šilumos tiekimo sistemos sąnaudos turi būti paskirstomos pagal Aprašo reikalavimus. <u>Reguliuojančioji institucija, Ūkio subjekto prašymu, gali priimti motyvuotą sprendimą dėl neprivalamo sąnaudų paskirstymo sistemose, kuriose realizuojama ne mažiau kaip po 10 GWh šilumos per metus. Šilumos tiekėjo valdomoms sistemoms, kuriose realizuojama mažiau kaip po 10 GWh šilumos per metus, reikalavimas dėl sąnaudų paskirstymo pagal sistemas neprivalomas. Tokiu atveju Šilumos tiekėjo valdomoms sistemoms, kuriose realizuojama mažiau kaip po 10 GWh šilumos per metus, sąnaudos sujungiamos į vieną sistemą. Centralizuoto šilumos tiekimo sistemos sąnaudų paskirstymo reikalavimas</u></p>	<p>Komentaras.</p> <p>Jei ūkio subjekto aptarnaujamoje teritorijoje nebuvo jokių pasikeitimų, t. y. jei centralizuoto šilumos tiekimo sistemose, kurios šiuo metu yra apjungtos neatsirado nepriklausomų šilumos gamintojų ir nebuvo pradėta taikyti diferencijuota kaina ar nebuvo prijungta sistemų, kuriose būtų realizuojama daugiau nei 10 GWh šilumos per metus, tai pakartotinai į Komisija kreiptis dėl centralizuoto šilumos tiekimo sistemų nustatymo nereikia.</p>

	<p>visais atvejais taikomas toms sistemoms, kuriose veikia nepriklausomi šilumos gamintojai, ir (arba) kai yra nustatyta pagal centralizuoto šilumos tiekimo sistemas diferencijuota šilumos kaina (kainos dedamosios). Kai šilumos kainos (kainos dedamosios) diferencijuotos pagal centralizuoto šilumos tiekimo sistemas, taikomas reikalavimas pagal atskiras sistemas atskirti ir apskaitą.</p> <p>Komisija 2014 m. sausio 17 d. nutarimo Nr. O3-24 „Dėl sprendimo centralizuoto šilumos tiekimo sistemų (ne)sujungimo srityje“ 13 punktu nutarė AB Panevėžio energija“ : ... įpareigoti bendrovę apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, atitinkantį Šilumos kainų nustatymo reikalavimus, vykdyti pagal penkias sistemas: Panevėžio miesto, Kėdainių miesto, Kupiškio miesto, Pasvalio miesto ir kitą sistemą, apjungiant likusias bendrovės valdomas centralizuoto šilumos tiekimo sistemas“.</p> <p>Klausimas: Ar Bendrovei reikia kreiptis į Komisiją dėl centralizuoto šilumos tiekimo sistemų nustatymo?</p>	
8.5.	<p>24. Ūkio subjektas ilgalaikio turto vertę verslo vienetams turi paskirstyti tokia tvarka: 24.4.7. turto, skirto bendrosioms personalo reikmėms (pavyzdžiui, buitinei technika), valdomų teritorijų tvarkymui, neviršijančio 3 tūkst. Eur, vertę;</p> <p>Paaikškinti 24.4.7 punktą.</p>	<p>Komentaras. Po viešos konsultacijos šio punkto buvo nuspręsta atsisakyti ir tokio turto derinimo principus numatyti Investicijų derinimo apraše.</p>
8.6.	<p><i>Priedų „Rinkodaros ir pardavimų sąnaudų“ XIII.5 eil. dubliuojasi su XIII.8.3 eil.</i></p>	<p>Atsižvelgta.</p>
8.7.	<p>25. Ilgalaikio turto, kuriuo didinamas Ūkio subjekto įstatinis kapitalas, nusėdimoji vertė skaičiuojama iš perduoto turto buhalterinės likutinės vertės perdavimo datai, eliminuojant Aprašo 24.4–24.5 papunkčiuose nurodytoms ilgalaikio turto rūšims priskirtų ilgalaikio turto vienetų likutines vertes. 25. Ilgalaikio turto, kuriuo didinamas Ūkio subjekto įstatinis kapitalas, nusėdimoji vertė skaičiuojama iš perduoto turto buhalterinės likutinės rinkos vertės perdavimo datai, eliminuojant Aprašo 24.4–24.5 papunkčiuose</p>	<p>Neatsižvelgta. Ilgalaikio likutinės turto vertės pokytis dėl turto vertintojo atlikto turto vertinimo, Europos Sąjungos fondų paramos lėšomis dotuoto turto vertė (24.4–24.5 papunkčiuose yra išvardintos ir kitos, draudžiamo paskirstyti, turto rūšys) negali būti traukiamos į kainą vartotojui ir susigrąžinamos vartotojų</p>

	<p>nurodytoms ilgalaikio turto rūšims priskirtų ilgalaikio turto vienetų likutines vertes.</p>	<p>sąskaita, nes nei ūkio subjektas, nei ūkio subjekto akcininkas (savivaldybė) nepatyrė realių investicinių išlaidų. Atkreiptinas dėmesys, kad tokia nuostata nėra nei nauja (tai yra numatyta Metodikos 20.3.8 papunktyje), nei išskirtinai taikoma šilumos sektoriuje - tokia nuostata galioja geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, elektros energetikos ir gamtinių dujų sektorių kainodaroje. Taip pat šilumos sektoriuje jau yra suformuota praktika investicijų derinimo metu.</p>
8.8.	<p>39. Atliekant šilumos ir elektros energijos gamybos kogeneracinėse jėgainėse sąnaudų atskyrimą, kogeneracinių jėgainių sąnaudos tarp Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto (Aprašo 10.1 papunktis) ir Kitos reguliuojamosios veiklos verslo vieneto (Aprašo 10.8 papunktis) Elektros gamybos paslaugos arba Nereguliuojamosios veiklos verslo vieneto (Aprašo 10.9 papunktis) paskirstomos pirmiausia atskiriant tiesiogiai galimas priskirti sąnaudas ir jas Tiesioginių sąnaudų paskirstymo ataskaitoje (Aprašo 50.6 papunktis) priskiriant Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto Šilumos (produktas) gamybos kogeneracinėse jėgainėse paslaugai (Aprašo 10.1.1.2 papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo kogeneracinėse jėgainėse paslaugai (Aprašo 10.1.2.2 papunktis) ir Kitos reguliuojamosios veiklos verslo vieneto (Aprašo 10.8 papunktis) arba Nereguliuojamosios veiklos verslo vieneto (Aprašo 10.9 papunktis). Tiesiogiai negalimos priskirti sąnaudos Netiesioginių sąnaudų pagrindinių vidinių veiklų paskirstymo paslaugoms ataskaitoje (Aprašo 50.8 papunktis) priskiriamos Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto Šilumos (produktas) gamybos kogeneracinėse jėgainėse paslaugai (Aprašo 10.1.1.1 papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo kogeneracinėse jėgainėse paslaugai (Aprašo 10.1.2.2 papunktis). Šiose paslaugose nurodytos sąnaudos Šilumos ir elektros energijos gamybos kogeneracinėse jėgainėse sąnaudų ataskaitoje (Aprašo 50.9 papunktis) paskirstomos Šilumos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto Šilumos (produktas) gamybos kogeneracinėse jėgainėse paslaugai (Aprašo 10.1.1.2. papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo</p>	<p>Komentaras. Iš Aprašo projekto 8 priedo „Netiesioginių sąnaudų pagrindinių vidinių veiklų paskirstymo paslaugoms ataskaita“ sąnaudos turi būti perkeltos pagal kiekvieną kogeneracinę jėgainę atskirai į Aprašo projekto 9 priedą „Šilumos ir elektros energijos gamybos kogeneracinėse jėgainėse sąnaudų ataskaita“ ir nurodomos stulpeliuose „Iš VISO Šilumos gamybos verslo vieneto Šilumos (produkto) gamybos kogeneracinėse jėgainėse paslauga ir (ar) šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo kogeneracinėse jėgainėse paslauga (pagal Aprašo 8 priedą“, tuomet pagal Aprašo projekto 13 punkte nurodytą tvarką paskirstomos Šilumos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto Šilumos (produktas) gamybos kogeneracinėse jėgainėse paslaugai ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo kogeneracinėse jėgainėse paslaugai ir Kitos reguliuojamosios veiklos verslo vieneto arba Nereguliuojamosios veiklos verslo vieneto.</p>

	<p>kogeneracinėse jėgainėse paslaugai (Aprašo 10.1.2.2 papunktis) ir Kitos reguliuojamosios veiklos verslo vienetui (Aprašo 10.8 papunktis) arba Nereguliuojamosios veiklos verslo vienetui (Aprašo 10.9 papunktis) pagal Aprašo 13–15 punktuose nurodytą tvarką.</p> <p>Pateikti 39 punkto nuostatų taikymą, pildant 9 priedą.</p>	
8.9.	<p>40. Elektros, pagamintos savuose šaltiniuose, technologinėms ir savo reikmėms sąnaudas Ūkio subjektas turi paskirstyti visiems verslo vienetams ir paslaugoms proporcingai pagal energijos sunaudojimą. Šis paskirstymas vykdomas atskyrus kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudas. Elektros sąnaudos technologinėms reikmėms paskirstymo eigoje turi būti nurodomos elektros energijos technologinėms reikmėms įsigijimo sąnaudų grupėje (Aprašo 28.3 papunktis), o elektros savoms reikmėms sąnaudos turi būti nurodomos administracinių sąnaudų grupėje (Aprašo 28.12 papunktis).</p> <p>Prašome paaiškinti.</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Siekiant aiškumo pakoreguotas Aprašo projekto 40 punktas ir išdėstytas taip:</p> <p>„40. Elektros, pagamintos savuose šaltiniuose, technologinėms ir savo (administracinėms) reikmėms sąnaudas Ūkio subjektas turi paskirstyti visiems verslo vienetams ir paslaugoms proporcingai pagal energijos sunaudojimą. Šis paskirstymas vykdomas atskyrus kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudas. Elektros sąnaudos technologinėms reikmėms paskirstymo eigoje turi būti nurodomos elektros energijos technologinėms reikmėms įsigijimo sąnaudų grupėje (Aprašo 28.3 papunktis), o elektros savoms (administracinėms) reikmėms sąnaudos turi būti nurodomos administracinių sąnaudų grupėje (Aprašo 28.12 papunktis) ir paskirstomos kartu su bendrosiomis sąnaudomis.“</p>
8.10.	<p>41.21. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo šilumos generavimo šaltinių vertės, viršijančios 70 proc. centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos vidutinio paros galios poreikį esant šalčiausio penkiadienio aplinkos oro temperatūrai ir šilumos poreikio piko pajėgumų ir šilumos rezervinės galios pajėgumų poreikį, kurių nustatymas reglamentuojamas Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše;</p> <p>Prašome išaiškinti, ar reikia katilus skaidyti, jei viršijama 70%.</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Žr. 1.4 ir 7.5 pastabų vertinimą.</p>
9.	Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos 2018-12-10 raštas Nr. 123	

9.1.	<p>Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija (toliau – Asociacija) įvertino Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) viešam derinimui pateiktus Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo ir su juo susijusių teisės aktų pakeitimo projektus ir siūlo Komisijai, suderinus su rinkos dalyviais, parengti ir viešai pristatyti pavyzdinę Šilumos sektoriaus įmonių sąnaudų paskirstymo sistemą (metodiką).</p> <p>Asociacija parengė preliminarą (ne baigtinę) klausimų – pasiūlymų praktiniam apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taikymui lentelę (žr. I priedas). Remiantis šia lentele, Komisija galėtų inicijuoti pavyzdinės Šilumos sektoriaus įmonių sąnaudų paskirstymo sistemos (metodikos) rengimą, kurios pagrindinis tikslas būtų padėti šilumos tiekimo įmonėms teisingai suprasti Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo ir su juo susijusių teisės aktų pakeitimo projektų reglamentavimą ir nurodymus bei ateityje nepažeisti jokių teisės aktų vykdant reguliuojamą veiklą.</p> <p>Būtina įvertinti, kad nuo 2019 metų pradžios šilumos gamintojams pradėjus konkuruoti „pilnais kaštais“ bus nuolat kvestionuojama sąnaudų kryžminio subsidijavimo tema, todėl siekiant išvengti ginčų ir teisminių procesų būtina labai aiškiai ir vienodai suprantamai apskaityti sąnaudas. Tą padaryti padėtų mūsų siūlomas ar panašus sąnaudų struktūrizavimo ir atskyrimo iliustravimo pavyzdys².</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos (toliau – LŠTA) dalis siūlymų jau buvo įgyvendinti Aprašo projekte teikiant jį viešajai konsultacijai.</p> <p>Aprašo projekto 39 punkte buvo numatyti principai kaip turi būti skirstomos kogeneracinės jėgainės sąnaudos. Taip pat po viešos konsultacijos Aprašo projektas buvo papildytas 24.6 punktu, kuriame numatyta, kaip turi būti skirstomas kogeneracinės jėgainės ilgalaikis turtas.</p> <p>Taip pat Aprašo projekto 12 punkte numatyti ilgalaikio turto ir sąnaudų paskirstymo principai tarp šilumos (produkto) gamybos ir šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų.</p> <p>Dėl konkrečių nešiklių taikymo, pažymėtina, kad Komisija negali vienareikšmiškai reglamentuoti sąnaudų paskirstymo principo, nes sąnaudų paskirstymo kriterijai gali skirtis pagal kiekvienos įmonės individualią situaciją, atsižvelgiant į priežastingumo principą.</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad LŠTA pateikti pasiūlymai bus vertinami Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo praktinių rekomendacijų rengimo metu, kurias 2019 metais planuojama pakoreguoti pagal Aprašo projekte išdėstytus reikalavimus.</p>
10.	AB „Vilniaus šilumos tinklai“ 2018-12-12 raštas Nr. 101-1526	
10.1.	<p>Aprašo 4 priede Komisija siūlo keisti ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus, tarp jų ir pastatams, kurių nusidėvėjimo laikotarpį norima prailginti iki 70 metų. Šiuo metu šilumos kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96 „Dėl šilumos kainų nustatymo metodikos“ (toliau – Metodika), 6 priede katilinių pastatų nusidėvėjimo laikotarpis yra 50 metų.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos,</p>	<p>Atsižvelgta.</p>

² <https://www.regula.lt/SiteAssets/naujienu-medziaga/2018/2018-lapkritis/Silumos%20tiekeju%20asociacija%2020181210.pdf>

<p>patvirtintos Komisijos 2006 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3-92 „Dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos“ 1 priede nurodyta, kad pastatų (gamybinių ir negamybinių) nusidėvėjimo laikotarpis yra 50 metų, gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimo aprašo, patvirtinto Komisijos 2013 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. O3-316 „Dėl gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašo patvirtinimo“, 5 priede pastatų nusidėvėjimo laikotarpis nurodytas 60 metų, o elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimo aprašo, patvirtinto Komisijos 2014 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. O3-112 „Dėl elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašo patvirtinimo“, 5 priede pastatų nusidėvėjimo laikotarpis nurodytas 70 metų. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad remiantis Valstybinės mokesčių inspekcijos ilgalaikio turto arba amortizacijos normatyvais, veiklai naudojami pastatų nusidėvėjimo laikotarpis yra 8 metai.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, matyti, kad skirtinguose Komisijos patvirtintuose teisės aktuose pastatų nusidėvėjimo laikotarpiai skiriasi, todėl neaišku, koku pagrindu Komisija keičia šilumos tiekimo veikloje naudojamų pastatų naudingo tarnavimo trukmę būtent į 70 metų. Siūlome Komisijai nekeisti pastatų nusidėvėjimo laikotarpio, nes, mūsų vertinimu, be papildomų reikšmingų investicijų nėra galimybės išlaikyti pastatus tinkamos būklės tokį ilgą laiką.</p>	
---	--